

Arrest

nr. 337 957 van 17 december 2025
in de zaak RvV X / IV

Inzake: X

Gekozen woonplaats: ten kantore van advocaat M. -C. WARLOP
J. Swartenbroucklaan 14
1090 BRUSSEL

tegen:

de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

DE WND. VOORZITTER VAN DE IVE KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat X, die verklaart van Palestijnse origine te zijn, op 30 juni 2025 heeft ingediend tegen de beslissing van de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 17 juni 2025.

Gelet op artikel 51/4 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier.

Gelet op de beschikking van 17 oktober 2025 waarbij de terechtzitting wordt bepaald op 25 november 2025.

Gehoord het verslag van rechter in vreemdelingenzaken I. FLORIO.

Gehoord de opmerkingen van de verzoekende partij en haar advocaat A. HAEGEMAN *loco* M.-C. WARLOP.

WIJST NA BERAAD HET VOLGENDE ARREST:

1. Over de gegevens van de zaak

1.1. Verzoeker, die verklaart van Palestijnse origine te zijn en België te zijn binnengekomen op 17 augustus 2024, dient op 23 augustus 2024 een verzoek om internationale bescherming in.

1.2. Nadat een vragenlijst wordt ingevuld en ondertekend, wordt het dossier van verzoeker op 5 december 2024 door de Dienst Vreemdelingenzaken (hierna: de DVZ) overgemaakt aan het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (hierna: het CGVS), waar verzoeker gehoord wordt op 20 mei 2025.

1.3. Op 17 juni 2025 neemt de commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (hierna: de commissaris-generaal) de beslissing tot niet-ontvankelijk verzoek (internationale bescherming in een andere EU lidstaat). Dit is de bestreden beslissing die aangetekend verstuurd wordt op 17 juni 2025 en die luidt als volgt:

“A. Feitenrelaas

U bent een staatsburger van Palestina en van Arabische origine. U bent geboren op [...] in [...] in de Gazastrook waar u leefde tot uw vertrek uit Palestina. U bent ongehuwd en heeft geen kinderen. U ging naar school tot de elfde graad.

Omwille van de problemen in de Gazastrook vertrok u in januari 2023 uit Palestina en reisde u naar Egypte. In Egypte nam u het vliegtuig naar Turkije. Vanuit Turkije reisde u naar Griekenland waar u aankwam eind juni 2023. U diende in Griekenland een verzoek om internationale bescherming in op 2 juli 2023 en u verkreeg een internationaal beschermingsstatuut, een erkenning als vluchteling, eind juli 2023.

U verbleef in Griekenland in het opvangcentrum van Chios waar u ongeveer anderhalve maande kon wonen. Nadat u uw erkenning als vluchteling kreeg werd u uit het opvangcentrum gezet en belandde u op straat. U reisde toen naar Athene waar u ongeveer 2 maanden verbleef en waar u in een tuintje sliep. U woonde nadien bij iemand die u had voorgesteld om voor hem te werken. U verklaarde dat u geen goede woonst en geen goed werk vond in Griekenland. De werkgever waar u voor had gewerkt heeft u ook niet uitbetaald. U werd daarnaast ook bestolen toen u aan het slapen was in een tuin. U verkreeg ten slotte ook geen betaalbare geneeskundige verzorging.

Omwille van bovenstaande redenen reisde u, eind oktober 2023 ongeveer, naar Duitsland waar u een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend en waar u ongeveer 9 maanden heeft verbleven. Na de weigering van uw asielverzoek door de Duitse asielautoriteiten kwam u naar België. U diende op 23 augustus 2024 een verzoek om internationale bescherming in België in.

U vreest bij een terugkeer naar Griekenland opnieuw in dezelfde situatie terecht te komen.

Ter ondersteuning van uw verzoek om internationale bescherming diende u de volgende documenten in: uw identiteitskaart (origineel), uw paspoort (kopie), uw geboorteakte (kopie), uw rijbewijs (origineel), de overlijdensakte van uw vader (kopie), uw UNRWA-kaart (kopie), uw documenten uit de asielprocedure in Duitsland (kopie), uw COVID-vaccinatiekaart (origineel), uw Griekse verblijfskaart (kopie) en uw Griekse reispaspoort (kopie).

B. Motivering

Na grondige analyse van het geheel van de gegevens in uw administratief dossier, moet vooreerst worden vastgesteld dat u géén elementen kenbaar hebt gemaakt waaruit eventuele bijzondere procedurele noden kunnen blijken, en dat het Commissariaat-generaal (CGVS) evenmin dergelijke noden in uw hoofd heeft kunnen vaststellen.

Bijgevolg werden er u geen specifieke steunmaatregelen verleend, aangezien er in het kader van onderhavige procedure redelijkerwijze kan worden aangenomen dat uw rechten gerespecteerd worden en dat u in de gegeven omstandigheden kunt voldoen aan uw verplichtingen.

Na onderzoek van alle gegevens in uw administratief dossier, wordt uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk verklaard in overeenstemming met artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de wet van 15 december 1980. Uit de elementen die voorhanden zijn in uw verklaringen en in uw administratief dossier, blijkt dat u reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, namelijk Griekenland. Deze vaststelling wordt door u niet betwist.

In het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (GEAS) moet worden aangenomen dat uw behandeling en rechten er in overeenstemming zijn met de vereisten van het Verdrag van Genève, het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). Het Unierecht steunt immers op de fundamentele premisse dat elke lidstaat met alle andere lidstaten een reeks gemeenschappelijke waarden deelt waarop de Unie berust, en dat elke lidstaat erkent dat de andere lidstaten deze waarden met hem delen. Dit impliceert en rechtvaardigt dat de lidstaten er onderling op vertrouwen dat de andere lidstaten deze waarden erkennen en het Unierecht, dat deze waarden ten uitvoer brengt, dus in acht nemen, en dat hun respectieve nationale rechtsordes in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden van de door dat recht erkende grondrechten [zie: HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nrs. C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, ECLI:EU:C:2019:219, Ibrahim e.a., randnummers 83-85 en HvJ (Grote kamer) 19 maart 2019, nr. C-163/17, ECLI:EU:C:2019:218, Jawo, randnummers 80-82]. Hieruit volgt dat verzoeken van personen die reeds internationale bescherming genieten in een EU-lidstaat in beginsel niet-ontvankelijk kunnen worden verklaard als uitdrukking van het beginsel van wederzijds vertrouwen.

De vaststelling dat er tussen de EU-lidstaten verschillen kunnen bestaan met betrekking tot de mate waarin aan begunstigten van internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen uitoefenen, doet geen afbreuk aan het gegeven dat zij onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van de lidstaat die de bescherming heeft toegekend toegang krijgen tot bijvoorbeeld (sociale) huisvesting, sociale bijstand, gezondheidszorg of tewerkstelling, en bijgevolg óók dezelfde stappen zullen moeten ondernemen om hiervan gebruik te maken. Bij de beoordeling van de situatie van begunstigten gelden dan ook de omstandigheden

van de daar aanwezige onderdanen als maatstaf, niet de omstandigheden in andere lidstaten van de Europese Unie, en wordt rekening gehouden met de realiteit dat óók de socio-economische mogelijkheden van deze onderdanen erg problematisch en complex kunnen zijn.

In het andere geval zou het gaan om een vergelijk van nationale socio-economische systemen, bestaansvoorzieningen en nationale regelgeving, waarbij begunstigten van internationale bescherming een meer voordelige regeling zouden kunnen bekomen dan de onderdanen van de lidstaat die hen bescherming heeft verleend. Dit zet niet alleen het voortbestaan van het GEAS op de helling, maar werkt tevens irreguliere, secundaire migratiestromen in de hand, evenals discriminatie ten overstaan van EU-onderdanen,...

Ook het Europees Hof van Justitie oordeelde dat enkel uitzonderlijke omstandigheden in de weg staan dat het verzoek van een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, niet-ontvankelijk wordt verklaard, namelijk wanneer de voorzienbare levensomstandigheden van de begunstigde van internationale bescherming in een andere lidstaat hem er blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling zoals bepaald in artikel 4 van het Handvest, welk artikel overeenstemt met artikel 3 EVRM. Het Hof voegde eraan toe dat bij de beoordeling van alle gegevens van de zaak een “bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid” moet worden bereikt, wat slechts het geval is “wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid” [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 88-90 en Jawo, randnummers 90-92].

Situaties die géén “zeer verregaande materiële deprivatie” teweegbrengen, zijn volgens het Hof van Justitie níét van aard om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden, door de omstandigheid dat begunstigten van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan die welke in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat, door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend, door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten, door een bijzondere kwetsbaarheid die specifiek de begunstigde betreft of door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigten [Ibid., Ibrahim e.a., randnummers 91-94 en Jawo, randnummers 93-97]

Het Commissariaat-generaal is zich bewust van het gegeven dat diverse bronnen en rapporten waarop het acht vermag te slaan sinds enkele jaren een problematisch en precair beeld beschrijven op het vlak van de levensomstandigheden van begunstigten van internationale bescherming in Griekenland. Deze situatie wordt mee ingegeven door het Griekse politieke en socio-economische klimaat, en brengt voor (terugkerende) statushouders meer bepaald met zich mee dat zij zich geconfronteerd kunnen zien met administratieve complicaties bij de afgifte of hernieuwing van elementaire documenten die op hun beurt de toegang tot basisvoorzieningen (huisvesting, voedsel, hygiëne, medische zorgen) kunnen bemoeilijken (zie: Country Report: Greece. Update 2023, gepubliceerd door AIDA/ECRE d.d. 6/2024 en beschikbaar op https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. juni 2022 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2022/06/24/verslagfeitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-juni-2022>; Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL d.d. maart 2024 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf; Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, gepubliceerd door het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken d.d. september 2024 en beschikbaar op <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/ambtsberichten/2024/09/03/verslag-feitenonderzoek-naar-statushouders-in-griekenland-september-2024>; Communication on the status of migration management in mainland Greece gepubliceerd door de Europese Commissie op 4 april 2025 en beschikbaar op https://home-affairs.ec.europa.eu/communication-status-migration-management-mainlandgreece_en; Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights gepubliceerd door RSA d.d. april 2025 en beschikbaar op https://rsaeean.org/wp-content/uploads/2025/04/RSA_BIP_Report_EN.pdf.

Uit bovenstaande informatie blijkt dat begunstigden van internationale bescherming in Griekenland toegang hebben tot de arbeidsmarkt, de vastgoedmarkt en gezondheidszorg. Er zijn ngo's actief in Griekenland die ondersteuning bieden aan begunstigden van internationale bescherming. De commissaris-generaal is dan ook van oordeel dat deze informatie niet toelaat om te concluderen dat een (terugkerende) begunstigde van internationale bescherming in Griekenland er op systematische wijze in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie verkeert of zal terechtkomen die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften, zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid. Het Commissariaat-generaal heeft in dit verband overigens evenmin kennis van jurisprudentie van bijvoorbeeld het Europees Hof voor de Rechten van de Mens of arresten van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in deze zin.

Het Commissariaat-Generaal is derhalve van mening dat, hoewel een grotere voorzichtigheid aan de dag moet worden gelegd bij het onderzoek naar de levensomstandigheden van begunstigden van internationale bescherming in Griekenland en de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° in een aantal gevallen niet aan orde zal zijn, een individuele analyse noodzakelijk blijft. Het Commissariaat-Generaal besteedt hierbij in het bijzonder aandacht voor het bestaan van een verhoogde kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Op basis van een analyse van het geheel van de elementen in uw administratief dossier, waarbij het aan u toekomt om het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in de EU-lidstaat die u deze bescherming verleende geëerbiedigd worden op individuele wijze te weerleggen, moet worden vastgesteld dat u onvoldoende concrete elementen aanhaalt die de niet-ontvankelijkheid van uw verzoek in de weg staan.

U verklaarde dat u, nadat u uw erkenning als vluchteling had verkregen, uit het opvangcentrum werd gezet en op straat terecht kwam (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 7). We moeten in dit verband echter opmerken dat het heel normaal is dat personen die een statuut hebben verworven de opvang dienen te verlaten zodat deze plaatsen vrijkomen voor nieuw aangekomen asielzoekers. Na het verkrijgen van uw verblijfsstatuut wordt er van u verwacht dat u voor uw eigen huisvesting en inkomsten instaat. U verklaarde dat u geen huisvesting vond. U zou ongeveer 10 mensen hebben bevraagd. U bevroeg vooral mensen op straat maar u klopte ook soms aan bij huizen aan waarbij er een verdiep was dat niet werd gebruikt (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 12). In dit verband moet dan ook worden opgemerkt dat uw inspanningen om huisvesting te vinden ook al bij al beperkt waren terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók voldoende stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen. Uit uw verklaringen blijkt ook niet dat u op de bevoegde instanties beroep heeft gedaan om huisvesting te vinden (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 12). Uw inspanningen om werk te vinden in Griekenland waren ook zeer beperkt. U heeft slechts een 15 tot 20 dagen werk gezocht. Bovendien heeft u enkel navraag gedaan bij mensen op straat en heeft u zelf niet de moeite gedaan om naar werkgevers toe te stappen (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 10).

Het CGVS stelt bijgevolg vast dat niet besloten kan worden dat u na een terugkeer naar Griekenland niet in staat zou zijn eigen huisvesting te vinden, eventueel na overbrugging van een bepaalde periode met al dan niet financiële steun van uw familie die u reeds voor een groot bedrag hebben geholpen (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 5-8), tot u een tewerkstelling vindt. Met de financiële steun van uw familie moet u bijgevolg in staat worden geacht een bepaalde periode te overbruggen en in uw basisbehoeften te voorzien totdat u zelf een job vindt en zich kan integreren in Griekenland. De vaststelling dat u duidelijk beschikt over een netwerk en middelen om uw vertrek uit de Gazastrook en uw verdere reis doorheen Europa te bewerkstelligen getuigt van zelfredzaamheid en keuzemogelijkheden.

U verklaarde ook dat u bestolen werd toen u aan het slapen was in een tuin. U zou naar de politie zijn gegaan om dat aan te geven maar de politie zou u niet hebben binnengelaten om uw aangifte te doen en in een andere politiepost zouden ze u niet hebben willen helpen, onder meer omdat u geen verblijfplaats had (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 9 en p. 15). Vooreerst moet echter worden opgemerkt dat u hierover helemaal niets heeft gezegd bij de DVZ wat toch ernstige vragen zet bij de geloofwaardigheid van uw relaas in dit verband. U verklaarde dat het interview bij DVZ kort was en u totaal niet geconcentreerd was (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 15). Dit is echter weinig overtuigend als verschooning voor het niet-vermelden van die feiten bij DVZ. Immers dient te worden opgemerkt dat die vermeende diefstal en de weigering van de politie om uw klacht op te nemen, wat bij gebrek aan een bewijs louter een blote bewering blijft, toch ernstige feiten betreft en u bij de DVZ wel degelijk werd bevraagd of u nog problemen had en u nog iets wou toevoegen, waar u negatief op antwoordde (DVZ-verklaring, vraag 5). Wat er ook van zij, dient te worden opgemerkt dat u in ieder geval ook geen hulp van een advocaat of iemand anders heeft ingeroepen om te zien of zij u konden

bijstaan. Ook in dit verband moet dan ook worden opgemerkt dat uw inspanningen om bescherming te zoeken ook al bij al beperkt waren terwijl het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden en u dezelfde rechten geniet als de daar aanwezige onderdanen uiteraard niet wegneemt dat u zelf óók voldoende stappen moet ondernemen om deze uit te oefenen.

U beweerde daarnaast ook dat de werkgever waar u voor had gewerkt u ook niet uitbetaald heeft. Die werkgever gaf u enkel onderdak. Er dient hier echter ook te worden opgemerkt dat u die werkgever ook niet heeft aangeklaagd (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 8 en p. 15). U heeft géén pogingen heeft ondernomen om een beroep te doen op de hulp of bescherming van de bevoegde instanties, hoewel hoger genoemd vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland geëerbiedigd worden tevens impliceert dat de daar aanwezige autoriteiten in staat zijn een effectieve en gelijkwaardige bescherming te bieden mits u uiteraard de nodige stappen zet. Indien de autoriteiten niet op de hoogte worden gesteld van een bepaald probleem, dan kunnen ze hier vanzelfsprekend ook niet tegen optreden. U verklaarde verder nog dat u de hoop had opgegeven door het feit dat u al bij twee politiekantoren zou zijn geweest en ze u niet hebben geholpen (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 15). Dit kan echter niet volstaan als verschoningsgrond voor het niet-indienen van een klacht tegen uw werkgever. Immers, als uw verklaringen in verband met de weigering van de politie om u te helpen al geloofwaardig zouden zijn, waaraan inderdaad kan getwijfeld worden, zoals hoger aangegeven, dient dan toch ook te worden onderlijnd dat het feit dat u al dan niet slechte ervaringen zou gehad hebben met de politie in verband met de diefstal u niet ontslaat van de verantwoordelijkheid de bescherming van de politie toch te proberen verkrijgen en daartoe redelijke pogingen te ondernemen, quod non in casu. We willen hier nog aan toevoegen dat u ook geen beroep heeft gedaan op een advocaat in verband met die problemen. U zou daar zelfs niet aan gedacht hebben (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 15). Uw bewering dat u daar geen centen voor had (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 15-16) is gezien is gezien uw familiaal netwerk niet overtuigend en bovendien heeft u onder dezelfde voorwaarden als de Griekse burgers recht op een pro deo advocaat.

U verklaarde ten slotte ook dat u geen betaalbare geneeskundige verzorging verkreeg (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 9 en p. 12). Vooreerst willen we er hier op wijzen dat u bij de DVZ verklaarde niet ziek te zijn geworden in Griekenland (DVZ-verklaring, vraag 5), wat toch tegenstrijdig is met uw beweringen voor het CGVS dat u heel ziek was op een bepaald moment (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 9). Dat is vreemd en uw verklaring dat u het zo begrepen had dat ze u bij DVZ vroegen of u een chronische ziekte had kan niet overtuigen gezien u zelf uit eigen beweging ook aangaf niet meegemaakt te hebben ziek te zijn geweest (DVZ-verklaring, vraag 5). Uw inspanningen om geneeskundige verzorging te verkrijgen in Griekenland waren, wat er ook van zij, uitermate beperkt. U beweerde naar één ziekenhuis geweest te zijn waar ze u zouden hebben gezegd dat u een mutualiteit nodig had of een financiële dekking om u te verzorgen (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 13). U beweerde ook dat er geen mutualiteit zou zijn voor mensen met een beschermingsstatuut. In dit verband moet worden opgemerkt dat u zelf toegaf dat u daar zelfs geen informatie over heeft gezocht (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 13).

Bovendien is wat u heeft gehoord tegenstrijdig met de landeninformatie die daarover bestaat. Het Commissariaat-generaal wijst erop dat personen die internationale bescherming genieten, om een sociale zekerheidsnummer (AMKA) te verkrijgen, zich binnen een maand na de afgifte van hun verblijfsvergunning (ADET) naar een dienstverleningscentrum voor de burger moeten begeven om hun voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA) om te zetten in een sociaalzekerheidsnummer (AMKA). Objectieve informatie wijst niet op bijzondere problemen bij het voltooien van deze procedures in de periode 2020-2023 (AIDA, Landenrapport: Griekenland. Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights , gepubliceerd door RSA/PRO ASYL, blz. 19, maart 2023, beschikbaar op : https://rsaagean.org/wp-content/uploads/2023/03/2023-03_RSA_BIP.pdf; Beneficiaries of international protection in Greece - Access to documents and socio-economic rights, gepubliceerd door RSA/PRO ASYL in maart 2024 (beschikbaar op: https://rsaagean.org/wp-content/uploads/2024/04/2024-03_RSA_BIP.pdf). U toont niet aan dat het voor u niet mogelijk was om uw AMKA aan te vragen of te activeren. Het komt aan de verzoeker toe om de nodige stappen te ondernemen om zijn rechten in Griekenland te doen gelden. Nergens uit uw verklaringen blijkt dat u beroep zou hebben gedaan op een overheidsinstantie of overheidsorganisatie om ondersteuning te krijgen. Het komt u als statushouder toe om de middelen die het recht en uw status in Griekenland u bieden terdege te gebruiken, hetgeen u allerminst aantoont.

De informatie toont aan dat zelfs als u deze stappen niet had ondernomen, en als u dus de stappen moet ondernemen die nodig zijn in geval van terugkeer om er een te verkrijgen, u niet verstoken zou zijn van gratis toegang tot medische noodhulp, op voorwaarde dat u naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat ("If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription") UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare/>; AIDA, Landenrapport: Griekenland.

Update 2023, beschikbaar op : https://asylumineurope.org/wp-content/uploads/2024/06/AIDA-GR_2023-Update.pdf; Refugee.info Greece - Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA) van 29 april 2024, beschikbaar op: <https://greece.refugee.info/en-us/articles/4985632313623>). Verschillende Ngo's bieden ook medische en psychosociale hulp en begeleiding aan aan begunstigden van internationale bescherming in Griekenland (UNHCR Greece, Living In Greece – Access to healthcare, beschikbaar op : <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/accessto-healthcare>; en Communication on the status of migration management in mainland Greece (p. 4, 12)). Toegang tot psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook mogelijk in bepaalde omstandigheden: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR - Information Guide for Beneficiaries of International Protection – p. 42-44, beschikbaar op: https://migration.gov.gr/wp-content/uploads/2024/04/ENGLISH_BROCHURE.pdf).

Bijgevolg, en gelet op het feit dat u zich niet beroept op een bijzondere kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen, uw medische problemen zijn bovendien ook volledig opgelost (CGVS, [J.], 20.05.2025, p. 14), is het Commissariaat-Generaal van oordeel dat u niet hebt aangetoond dat u, in geval van terugkeer naar Griekenland, zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging.

De door u voorgelegde documenten werpen ook geen ander licht op voorgaande appreciatie. Uw identiteitskaart, uw paspoort, uw geboorteakte, uw rijbewijs en de overlijdensakte van uw vader bewijzen enkel uw identiteit. Uw UNRWA-kaart attesteert uw problemen in Gaza maar kan bovenstaande appreciatie in verband met uw vrees ten aanzien van Griekenland niet wijzigen. Uw COVID-vaccinatiekaart is niet relevant voor uw vrees ten aanzien van Griekenland. Uw Griekse verblijfskaart en uw Griekse reispaspoort, die nog steeds geldig zijn, zijn een aanwijzing voor uw status van erkend vluchteling in Griekenland die niet ter discussie staat. De documenten uit de asielprocedure in Duitsland tonen enkel aan dat u eerder in Duitsland een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend dat werd geweigerd, wat niet wordt betwist.

Gelet op wat voorafgaat, moet worden besloten dat u het vermoeden dat uw grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekeland geëerbiedigd worden, niet weerlegt. Bijgevolg zijn er géén feiten of elementen voorhanden die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° op uw specifieke omstandigheden in de weg staan, en wordt uw verzoek niet-ontvankelijk verklaard.

C. Conclusie

Op basis van de elementen uit uw dossier, verklaar ik uw verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk op basis van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet.

Ik vestig de aandacht van de Minister voor Asiel en Migratie op het feit dat u internationale bescherming werd verleend door Griekenland en dat u om die reden niet mag worden teruggezonden naar Palestina.”

2. Over de rechtspleging

De verwerende partij heeft middels haar nota van 17 juli 2025 de Raad verzocht om onderhavige zaak te behandelen via een louter schriftelijke procedure.

Verzoeker heeft de Raad echter op 7 augustus 2025 gemeld zich te verzetten tegen de behandeling van zijn dossier via een louter schriftelijke procedure.

Gelet op het bezwaar wordt geen toepassing gemaakt van de procedure voorzien in artikel 39/73-2 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: de Vreemdelingenwet).

3. Het verzoekschrift

Verzoeker voert een schending aan van artikel 1, A, van het Verdrag van Genève van 28 juli 1951 betreffende de status van vluchtelingen, goedgekeurd bij de wet van 26 juni 1953 (hierna: het Vluchtelingenverdrag), van artikel 3 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (hierna: het EVRM), van de artikelen 48/3, 48/4, 48/5, 48/6, 48/9, 57/6 en 62 van de Vreemdelingenwet, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, van het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en de samenwerkingsplicht.

In een eerste grief betoogt verzoeker dat de commissaris-generaal geen enkel document aanbrengt waaruit blijkt dat er op heden nog steeds sprake is van een actuele beschermingsstatus. Vervolgens gaat hij in op de problematiek met betrekking tot het vernieuwen van deze verblijfstitel. Hij voert aan dat hij in afwachting van de uitreiking van de nieuwe geldige verblijfstitel geen enkel recht op steun of dienstverlening zal hebben.

In een tweede grief betoogt hij dat uit het administratief dossier niet blijkt dat hij in zijn (sociale) rechten zal worden hersteld, ook al hebben die nooit echt bestaan, dat hij op heden nog internationale bescherming en toegang tot een verblijfskaart geniet en evenmin dat hiernaar onderzoek werd gepleegd.

In een derde grief betoogt hij dat hij bij terugkeer naar Griekenland niet in zijn fundamentele rechten zal worden hersteld en dat hij er geen menswaardig leven zal leiden onder meer omdat Griekenland zich schuldig maakt aan *push forwards* om asielzoekers ertoe te dwingen het land te verlaten en dit door hen bijvoorbeeld geen toegang tot voedsel te verlenen. Hij vervolgt dat er geen mogelijkheid is tot toegang tot de basisbenodigdheden en -diensten, dat de Helpdesk voor sociale integratie misleidende informatie geeft, dat hij geen beroep zal kunnen doen op een effectieve bescherming door de overheidsdiensten en evenmin door NGO's en dat de levensomstandigheden aldaar hem geen andere keuze laten dan door te reizen. Hij verwijt de commissaris-generaal met geen woord te reppen over de stopzetting van de activiteiten van HELIOS op 1 januari 2024 die de tekortkomingen van de staat trachtte op te vangen. Uit een artikel van 2024 zou volgens hem duidelijk blijken dat er in hoofde van Griekenland systemische tekortkomingen worden weerhouden zowel voor de toegang tot documenten als tot sociale rechten. Hij wijst erop dat het herstel van HELIOS broodnodig geacht wordt, dat de diensten van de vereniging uitgebreid moeten worden om de systematische tekortkomingen in de toegang tot documenten en sociale rechten in Griekenland te compenseren en dat ondanks het feit dat het programma HELIOS+ werd aangekondigd, met diensten ver onder de noden van vluchtelingen, dit in 2025 nog steeds niet in werking gebracht werd.

Verzoeker gaat verder in op het gebrek aan huisvesting. Hij verwijt de commissaris-generaal geen enkele vraag gesteld te hebben over het al dan niet bezit van een AFM. Hij voert aan dat men niet systematisch een AFM nummer krijgt met de vluchtelingenkaart, daar die vaker moet worden gereactiveerd bij de toekomstige

taxatiedienst. Volgens hem wordt er een woonadres, een huurovereenkomst of een attest van dakloosheid vereist, wat in de meeste gevallen onmogelijk is. Hij stelt bij terugkeer niet vanzelfsprekend onderdak te zullen krijgen. Uit het AIDA verslag 2024 blijkt volgens hem dat er geen faciliteiten bestaan voor terugkerende begunstigten en dat zij op straat of in zeer precare levensomstandigheden belanden. Nog steeds in 2025, wordt volgens hem aangehaald dat terugkeerders niet voorzien worden van een slaapplek of van materiële steun.

Hij acht het niet correct waar in de beslissing wordt aangehaald dat hij in menswaardige omstandigheden kon leven, terwijl hij op straat belandde nadat hij uit het kamp gezet werd. Hij vervolgt dat hij kon verblijven bij zijn werkgever totdat die zijn loon weigerde uit te betalen. Vervolgens zou hij geprobeerd hebben een huurplaats te vinden, maar zonder succes. Hij meent dat de argumentatie van de commissaris-generaal, dat hij op heden nog kan rekenen op de steun van zijn familie in Gaza, alle redelijkheid ontbeert, nu zij zich in oorlogsgebied bevinden.

Vervolgens gaat hij in op de toegang tot de gezondheidszorg en benadrukt hij dat het allesbehalve eenvoudig is om een AMKA te bemachtigen omdat de staat de begunstigten naar verkeerde diensten stuurt en de bevoegde diensten op arbitraire basis bijkomende documenten eisen. Hij vervolgt dat om toegang te krijgen tot een AMKA een begunstigde zowel een woonstcertificaat als een werkovereenkomst moet neerleggen, hetgeen zo goed als onmogelijk is en dat de Europese Commissie in dat opzicht zelfs van een uitsluiting van begunstigten van internationale bescherming spreekt. Voorts zou het voor niet-EU burgers zo goed als onmogelijk zijn om een sociaal zekerheidsnummer te verkrijgen dat hen toegang verleent tot medische behandeling. Het AIDA-verslag van 2022, *update 2023*, geeft volgens hem aan dat de traagheid in de aflevering van documenten tot gevolg heeft dat verzoekers geen toegang hebben tot medische zorg. Hij blijft bij zijn verklaring dat hij naar het ziekenhuis ging voor medische zorgen, maar deze niet kreeg. Hij stelt vast dat de commissaris-generaal geen vragen gesteld heeft over het bezit van een AMKA, maar dat uit zijn verklaringen blijkt dat hij dit niet had. Voorts verwijst hij naar rechtspraak van de Raad en werpt hij op dat de omstandigheden in de Gazastrook van die aard zijn dat een psychische kwetsbaarheid kan worden aangenomen in hoofde van de Gazanen.

Hij kaart vervolgens de toegang tot de arbeidsmarkt in Griekenland aan. Volgens hem hebben vluchtelingen door het gebrek aan huisvesting geen toegang tot de taxatieregistratie of tot de opening van een bankrekening, wat vormvereisten vormen om aan werk te geraken. Hij meent dat het zodanig moeilijk is om een arbeidsvergunning te verkrijgen dat begunstigten meestal in het zwart moeten werken met het risico op boetes en arrestaties. Hij meent dat zelfs met een verblijfsvergunning toegang tot werk nog niet verzekerd is. Hij legt uit dat hij van de straat gehaald werd door N., bij wie hij kon slapen en die hem aan het werk zette in de fruit- en bouwsector. Hij stelt dat N. hem echter opdroeg zijn woning te verlaten nadat hij om een uitbetaling van zijn loon gevraagd had. Volgens hem sprak hij verschillende mensen aan voor werk en ging hij op een verzamelpunt staan in de hoop te worden uitgekozen, maar mocht dit niet baten.

Verzoeker gaat in op de wetwijziging van 2020 en de gevolgen, meer bepaald dat de situatie met betrekking tot de moeilijkheid om betaald werk te vinden, toegang te hebben tot huisvesting en gezondheidszorg nog belangrijker werd en dat niet enkel vluchtelingen hun woning 1 maand na het verkrijgen van de status dienen te verlaten maar ze vanaf dat moment niet meer in aanmerking komen voor materiële hulp zoals o.a. geldelijke bijdragen uitbetaald door UNHCR. Hij meent dat hij in geval van terugkeer zonder werk zal verkeren en geen materiële steun zal ontvangen. Hij herhaalt dat de uitreiking van een verblijfsvergunning gemakkelijk een jaar in beslag neemt en dat de Griekse autoriteiten er alles aan doen opdat vluchtelingen, ook statushouders, het land zouden verlaten. Asielzoekers zouden er bekeken worden als staatsvijanden.

Met betrekking tot de afwezigheid van bescherming herhaalt hij dat hij in Griekenland bestolen werd en dat de politie hem in de kou liet staan. Hij legt uit dat hij de politiekantoren niet binnen mocht en dat zijn klacht niet aangenomen werd omdat hij dakloos was, terwijl hij nochtans wel in het Engels kon communiceren. Hij meent dat hij zich daarom niet tot de politie richtte nadat hij werd opgelicht door zijn werkgever. Hij merkt op dat het invoeren van een advocaat niet nuttig zou geweest zijn, gezien hij gevangenis riskeert bij zwartwerk. Verder kaart hij het racisme in Griekenland aan dat er volgens hem wordt aangemoedigd door de overheid. Griekenland is volgens hem het land met het grootste aantal extreemrechtse aanvallen. Volgens hem is er sprake van een verdere uitholling van de fundamentele rechten door middel van pushbacks en illegale teruggedrijvingen. Hij licht toe dat in het artikel van *'The New Humanitarian, Greece's 'new tactic' of migrant expulsion from deep inside its land borders'* de aandacht gevestigd wordt op de verschillende getuigenissen en organisaties die de overdracht van reguliere asielzoekers en erkend vluchtelingen naar Turkije aanklaarten, waarbij de Griekse autoriteiten de migranten mishandelen, hun goederen en hun verblijfsdocumenten in beslag nemen. Ook de Verenigde Naties kaarten de aanwezigheid van systematische tekortkomingen aan.

Hij besluit dat de commissaris-generaal slechts een gedeeltelijke en gerichte lezing heeft gedaan van de bronnen en steeds de meest nadelige interpretatie heeft weerhouden en dat in het administratief dossier

geen informatie te vinden is over enige verkregen bescherming noch over de mogelijkheid om basisrechten – die hij niet heeft gekend – te herwinnen.

In een vierde grief gaat verzoeker in op de nood aan bescherming ten gevolge van de situatie in de Gazastrook, waarbij hij verschillende rapporten citeert waaruit volgens hem blijkt dat Palestijnen op grond van hun Palestijnse afkomst het slachtoffer zijn van systematische vervolging en discriminatie vanwege Israël, soms in samenwerking met de Palestijnse overheid zelf, zodat hij een reëel risico op vervolging kent ingeval van terugkeer.

4. Nieuwe stukken

4.1. Op 19 november 2025 legt de commissaris-generaal een aanvullende nota neer overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet waarin zij refereert aan volgende nieuwe stukken, waarvan zij de weblinks vermeldt:

- AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2023*, 24 juni 2024;
- AIDA/ECRE, *Country Report : Greece. Update 2024*, september 2025;
- Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024;
- RSA/PRO ASYL, *Beneficiaries of international protection in Greece. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2024;
- RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, april 2025;
- De Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025 ;
- CEDOCA, *COI FOCUS GRECE Aide aux migrants*, 25 juli 2025 ;
- CEDOCA, *COI Focus Griekenland. HELIOS+ en Helios Junior*, 17 september 2025;
- Bundesverwaltungsgericht, Pressemitteilung nr. 30/2025, 16 april 2025;
- Verwaltungsgerichtshof Kassel, Pressemitteilung, 2 september 2024;
- Bundesverfassungsgericht, beslissing van 1 april 2025 – 2BvR 1425/24;
- Bundesverfassungsgericht, arrest D-2590/2025, 11 september 2025.

4.2. Ter terechtzitting legt verzoeker overeenkomstig artikel 39/76, § 1, tweede lid, van de Vreemdelingenwet een aanvullende nota neer, waarbij hij volgende nieuwe stukken voegt:

- Brief van 19.11.25 van Griekse organisaties aan het CGVS;
- Verklaring van verzoeker in het Nederlands.

5. Beoordeling

5.1. Inzake beroepen tegen de beslissingen van de commissaris-generaal beschikt de Raad over volheid van rechtsmacht. Dit wil zeggen dat het geschil met alle feitelijke en juridische vragen in zijn geheel aanhangig wordt gemaakt bij de Raad, die een onderzoek voert op basis van het rechtsplegingsdossier. Als administratieve rechter doet hij in laatste aanleg uitspraak over de grond van het geschil (wetsontwerp tot hervorming van de Raad van State en tot oprichting van een Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, *Parl.St. Kamer* 2005-2006, nr. 2479/001, p. 95-96 en 133). Door de devolutieve kracht van het beroep is de Raad niet noodzakelijk gebonden door de motieven waarop de bestreden beslissing is gesteund en de kritiek van de verzoeker daarop. Hij dient verder niet op elk aangevoerd argument in te gaan.

De Raad is het enige rechtscollege dat bevoegd is om kennis te nemen van de beroepen ingediend tegen de beslissingen van de commissaris-generaal. In toepassing van de richtlijn 2011/95/EU, moet de Raad zijn bevoegdheid uitoefenen op een wijze die tegemoet komt aan de verplichting om “een daadwerkelijk rechtsmiddel bij een rechterlijke instantie” te voorzien in de zin van artikel 46 van de richtlijn 2013/32/EU.

Hieruit volgt dat wanneer de Raad een beroep onderzoekt dat werd ingediend op basis van artikel 39/2, § 1, van de Vreemdelingenwet, hij gehouden is de wet uit te leggen op een manier die conform is aan de vereisten zoals deze voortvloeien uit artikel 46, § 3 van de richtlijn 2013/32/EU, met name ervoor zorgen dat het daadwerkelijk rechtsmiddel een volledig en *ex nunc* onderzoek omvat van zowel de feitelijke als juridische gronden, met inbegrip van een onderzoek van de behoefte aan internationale bescherming.

5.2. De bestreden beslissing werd genomen op grond van artikel 57/6 § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet. Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om een verzoek om internationale bescherming van een vreemdeling niet-ontvankelijk te verklaren wanneer deze al internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van artikel 33, lid 2, a) van de Procedurerichtlijn.

Verzoeker betwist niet dat hij in Griekenland op 2 juli 2023 een verzoek om internationale bescherming ingediend heeft en hem eind juli 2023 de vluchtelingenstatus werd toegekend (NPO, p. 5). Uit de door hem neergelegde kopieën blijkt dat hij in bezit gesteld werd van een Griekse verblijfsvergunning, geldig van 4 augustus 2023 tot 3 augustus 2026 en van een Grieks reisdocument geldig van 29 augustus 2023 tot 28 augustus 2028 (AD CGVS, documenten voorgelegd door de asielzoeker, stukken 9-10). Voorgaande is in overeenstemming met de landeninformatie waaruit blijkt dat erkende vluchtelingen in Griekenland een verblijfsrecht krijgen voor drie jaar met mogelijke verlenging (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, d.d. september 2024, p. 13; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2023*, p. 243).

Door louter te betogen dat geen informatie voorligt waaruit blijkt dat zijn status nog actueel is, brengt verzoeker geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat hij actueel niet meer over een beschermingsstatus zou beschikken. Hij brengt geen concrete gegevens of verifieerbare elementen bij die aantonen dat er sprake zou zijn van een intrekking of opheffing van de hem verleende status, noch bevat het administratief dossier enige concrete aanwijzing in die zin.

Bijgevolg wordt vermoed dat verzoeker geen nood heeft aan internationale bescherming in België, precies omdat hij reeds internationale bescherming geniet in een ander land, met name Griekenland.

Om deze reden werd verzoekers beschermingsverzoek niet-ontvankelijk verklaard op grond van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3°, van de Vreemdelingenwet. Deze bepaling vormt de omzetting naar Belgisch recht van het wederzijds vertrouwensbeginsel, vervat in artikel 33, lid 2, a) van de richtlijn 2013/32/EU.

5.3. Dit wederzijds vertrouwensbeginsel betreft evenwel een weerlegbaar vermoeden en wordt weerlegd indien de voorzienbare levensomstandigheden van een verzoeker, als persoon die internationale bescherming geniet in een andere EU-lidstaat, hem zouden blootstellen aan een ernstig risico op onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 4 van het Handvest. De weerlegging vereist, specifiek voor wat betreft de voorzienbare levensomstandigheden, dat er sprake is van een situatie waarin een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid is bereikt. Deze drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van een lidstaat tot gevolg zou hebben dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 50-51 met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, pt. 90 en 101).

Wanneer er in een lidstaat sprake is van “tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken”, dan vallen deze tekortkomingen volgens het Hof van Justitie bijgevolg enkel onder artikel 4 van het Handvest wanneer zij een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, wat afhangt van alle gegevens van de zaak (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 89).

Het kan voorts volgens het Hof van Justitie niet volledig worden uitgesloten dat een persoon die om internationale bescherming verzoekt kan aantonen dat er sprake is van buitengewone omstandigheden die specifiek hemzelf betreffen en die ertoe kunnen leiden dat hij bij terugzending naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft toegekend wegens zijn bijzondere kwetsbaarheid wordt blootgesteld aan een risico op een behandeling die strijdig is met artikel 4 van het Handvest (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 52, met verwijzing naar HvJ 19 maart 2019, C-163-17, Jawo, pt. 95).

5.4. Verzoeker betoogt in essentie dat hij bij een terugkeer naar Griekenland een reëel risico loopt om terecht te komen in een situatie van materiële deprivatie, wat een schending inhoudt van artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

5.5. Vooreerst wordt de situatie onderzocht van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland en dit op basis van de meest recente en volledige landenrapporten zoals beschikbaar in de huidige fase van de procedure.

In de door beide partijen aangebrachte verschillende rapporten wordt de huidige situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland onderzocht, zowel wat betreft de inhoud van de in de artikelen 24 tot en met 35 van de richtlijn 2011/95/EU bedoelde voordelen waarop zij als begunstigden van internationale bescherming aanspraak maken, als wat betreft de toegang tot deze voordelen.

Uit de verstrekte informatie blijkt duidelijk dat de situatie van statushouders in Griekenland moeilijk blijft op het vlak van huisvesting, werkgelegenheid en toegang tot de sociale en gezondheidszorgdiensten.

Uit de beschikbare informatie blijkt dat het beleid van de Griekse autoriteiten erop gericht is van begunstigden van internationale bescherming te verwachten dat zij zelfstandig zijn en voor hun eigen bestaansmiddelen zorgen, terwijl zij belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels moeten overwinnen om toegang te krijgen tot bepaalde officiële documenten en zij – zeker wanneer zij terugkeren uit een andere lidstaat en niet (meer) over geldige verblijfsdocumenten beschikken – kunnen worden geconfronteerd met substantiële belemmeringen om hun rechten voor een potentieel lange wachtperiode te kunnen doen gelden. Dit betekent dat het voor statushouders moeilijk kan zijn om zelfstandig hun rechten te doen gelden en in de meest elementaire behoeften als voedsel, onderdak en stromend water te voorzien.

Griekenland kent een algemeen juridisch en beleidskader, dat gericht is op een algemene integratie in de Griekse samenleving van statushouders en het faciliteren van de overgang van verzoeker naar statushouder. In februari 2022 heeft Griekenland een nationale strategie voor integratie vastgesteld waarin de noodzaak van een alomvattende integratieaanpak wordt erkend. Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de algemene integratie van statushouders in de Griekse samenleving trachten te bevorderen. Tekortkomingen in de uitvoering van de bestaande wetgeving vormen evenwel een aanzienlijke belemmering voor een soepele integratie. Deze belemmeringen hebben onder meer betrekking op de afgifte en verlenging van verblijfsvergunningen, formaliteiten voor de afgifte van basisdocumentatie (zoals de gezondheidsverzekering, bankrekeningen, belastinggegevens), erkenning van kwalificaties, toegang tot werk en scholing, toegang tot huisvesting en in het algemeen een gebrek aan huisvesting in Griekenland (Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 12-14).

Uit de landeninformatie volgt dat statushouders bepaalde persoonlijke documenten en gegevens nodig hebben die elementair zijn om in Griekenland toegang te verkrijgen tot basisvoorzieningen. Het gaat meer bepaald om de afgifte van een Griekse verblijfsvergunning (hierna: ADET), die wordt afgeleverd op basis van de internationale beschermingsstatus, een fiscaal registratienummer (hierna: AFM) en een sociale zekerheidsnummer (hierna: AMKA). Het al dan niet beschikken over deze officiële documenten is aldus belangrijk voor de vraag of statushouders in Griekenland het risico lopen om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen.

Uit de landeninformatie blijkt dat het bezit van een geldige ADET immers een voorwaarde is voor het verkrijgen van een AMKA, terwijl het bezit van een AFM al dan niet indirect, een voorwaarde vormt voor, o.a., het openen van een bankrekening, het huren van een woning, toegang tot de arbeidsmarkt of het verkrijgen van een AMKA, en het bezit van een AMKA een voorwaarde uitmaakt om, o.a., toegang te krijgen tot sociale uitkeringen, (gratis) gezondheidszorg en de arbeidsmarkt (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken,

Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland”, september 2024, p. 12, 24; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 264-266). Naast voormelde documenten hebben statushouders in Griekenland ook een reisdocument nodig om een bankrekening te openen of om toegang te hebben tot het platform van het ministerie van Financiën (AADE) en het online belastingplatform Taxisnet (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 256-257). Zowel erkende vluchtelingen als subsidiaire beschermden kunnen reisdocumenten van de Griekse overheden verkrijgen (*ibid.*, p. 253-257). Statushouders moeten evenwel belangrijke administratieve en bureaucratische obstakels overwinnen om toegang te krijgen tot voormelde officiële documenten. Het verkrijgen en vernieuwen van bepaalde documenten blijkt vaak complex te zijn, waarbij administratieve obstakels veel statushouders ervan weerhouden de documenten te verkrijgen die nodig zijn voor de toegang tot fundamentele socio-economische basisrechten zoals de gezondheidszorg, huisvesting, sociale zekerheid, de arbeidsmarkt, onderwijs, het openen van een bankrekening en zelfs juridische bijstand onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 4-6, 20 en 22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236-239).

A. Eerste afgifte van een ADET

Volgens de zogenaamde ADET-verordening wordt de beslissing tot afgifte van de ADET in principe opgenomen in de beslissing tot toekenning van de internationale beschermingsstatus die door de asielautoriteiten of door de beroepsinstantie wordt afgegeven. In elk geval moet de beslissing tot afgifte van een ADET aan de begunstigde worden meegedeeld op dezelfde dag als de beslissing inzake het verzoek om internationale bescherming. Dit is overeenkomstig een omzendbrief van het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Ondanks deze regel geeft de Griekse asieldienst op dit moment nog steeds ADET-beslissingen als aparte administratieve handelingen af, die ze samen met de beslissing over de goedkeuring van de asielaanvraag aan de betrokken statushouder meedeelt.

Vervolgens moeten statushouders binnen de zes maanden per e-mail een afspraak maken met de Griekse politie om de nodige documenten en vingerafdrukken voor de daadwerkelijke fysieke afgifte van een ADET voor te leggen. De Griekse politie tracht de afspraken binnen de 10 dagen na de e-mail vast te leggen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen, met pasfoto's en een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt. Het duurt vervolgens 1 tot 2 maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk verwittigd dat hun ADET gedrukt is en/of klaar is om te worden opgehaald. Wekelijks verschijnen er online lijsten met de zaaknummers waarvan de ADET-kaarten klaar liggen om te worden afgehaald. Er wordt van statushouders verwacht dat zij deze lijsten dagelijks nakijken (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 5-17; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236-239).

B. Afgifte van een AFM

Sinds 31 december 2020 wordt automatisch een AFM aangemaakt bij het beschermingsverzoek. Personen die na die datum een verzoek om internationale bescherming indienen, krijgen bijgevolg automatisch een AFM wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen. De instanties die belast zijn met de registratie van hun verzoek vervolledigen de procedure voor de uitgifte van een AFM online en reiken daarbij een AFM-certificaat uit aan de verzoekers. Een statushouder die na december 2020 een beschermingsverzoek indiende zou in principe een AFM moeten hebben. Persoonlijke gegevens worden echter niet automatisch geactualiseerd door de Griekse overheden eens er internationale bescherming is verleend. Statushouders moeten daartoe een afspraak maken met het bevoegde belastingkantoor (DOY). Dit is evenwel niet mogelijk indien de ADET is verstrekt. Personen die automatisch een AFM kregen bij het indienen van hun verzoek om internationale bescherming, en vervolgens internationale bescherming en een ADET hebben verkregen, kunnen geen TAXISnet-codes, die noodzakelijk zijn voor transacties met AADE en andere publieke diensten, aanmaken zonder voorafgaandelijk hun gegevens te hebben geactualiseerd bij het belastingkantoor. Aanvragen voor TAXISnet-codes moeten online gebeuren via het AADE-platform dat enkel beschikbaar is in het Grieks. Na de aanvraag wordt een afspraak gemaakt met het bevoegde belastingkantoor om de TAXISnet-codes te ontvangen.

Personen die voor 31 december 2020 geen AFM hebben verkregen en wiens ADET nog geldig is, kunnen een AFM aanvragen via een videogesprek met een medewerker van de bevoegde autoriteit. Ook kan een AFM aangevraagd worden door een bezoek van de persoon of een gemachtigde aan het plaatselijke belastingkantoor (DOY) in de woonplaats van de statushouder. Bij de registratie bij dit belastingkantoor wordt om een adresbewijs gevraagd. Dit kan een certificaat van een opvanglocatie zijn, een energierekening of een kopie van een huurcontract op naam van de statushouder.

Statushouders die dakloos zijn of geen adresbewijs kunnen overleggen, kunnen geen AFM verkrijgen. Als gevolg hiervan kunnen zij geen belastingaangifte doen of een belastingverklaring ontvangen (Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19-20; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 20-21).

C. Afgifte en activering van een AMKA

Een AMKA, dit is een sociale zekerheidsnummer, is vereist voor de toegang tot sociale uitkeringen, de gezondheidszorg en de arbeidsmarkt. Samen met de afgifte van de verblijfsvergunning is de Griekse asiendienst verplicht om statushouders te informeren dat zij voortaan in aanmerking komen voor een AMKA en dat zij binnen één maand de wettelijk vereiste stappen moeten ondernemen om dit nummer aan te vragen (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, 18 september 2025, p. 236). Om een AMKA te verkrijgen, moet de statushouder de Griekse autoriteiten vragen om zijn voorlopig sociale zekerheidsnummer (toegekend aan verzoekers om internationale bescherming om tijdens de behandeling van hun verzoek toegang te krijgen tot de gezondheidszorg, zgn. PAAYPA) om te zetten in een AMKA, een sociale zekerheidsnummer. Deze omzetting gebeurt binnen een maand na de afgifte van de ADET. De omzetting gebeurt niet automatisch maar moet worden gevraagd. Obstakels en langdurige wachttijden voor het verkrijgen van een ADET kunnen de afgifte van een AMKA beïnvloeden en dus ook de toegang voor statushouders tot het gezondheidszorgsysteem.

Sinds een nieuwe ministeriële verordening van december 2023 (hierna: AMKA-verordening), is de afgifte van een AMKA vanaf 1 april 2024 gekoppeld aan de voorwaarde van “een geldige verblijfstitel in het land met toegang tot de arbeidsmarkt”. De redenering hierachter is dat mensen die hun ADET niet verlengen geen belang meer hebben bij een AMKA, aangezien zij niet meer in Griekenland verblijven en daarom niet meer onder het Griekse sociale zekerheidsstelsel vallen. Deze verordening is ingegeven vanuit de gedachte om arbeidsmigratie en sociale zekerheid aan elkaar te koppelen. Een onbedoeld gevolg is dat de AMKA van statushouders bij het aflopen van hun ADET wordt gedeactiveerd, ook indien er een verlengingsaanvraag in behandeling is. De aanvraag voor een AMKA moet in persoon gebeuren voor een zgn. KEP of e-EFKA. Sinds 22 december 2024 vallen de uitgifte, activering en reactivering van de AMKA evenwel onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Migratie en Asiel.

Sinds 1 april 2024 wordt een AMKA, het sociale zekerheidsnummer, na voorlegging van een geldige ADET, bij een eerste afgifte inactief afgegeven. Om de daarbij horende rechten van o.m. gezondheidszorg en sociale bijstand te genieten, moet dit AMKA nummer vervolgens worden geactiveerd. In tegenstelling tot wat in de wet is bepaald, kunnen statushouders hun AMKA niet onder dezelfde voorwaarden activeren als Griekse burgers. Artikel 6 (5) van de AMKA-verordening bepaalt dat derdelanders hun wettelijk verblijf alsook hun verblijf in Griekenland moeten aantonen en stipuleert welke stukken daartoe moeten worden voorgelegd. Wettelijk verblijf wordt in beginsel aangetoond door het voorleggen van een geldig paspoort van een derde land of een geldig reisdocument alsook een geldige verblijfstitel voor Griekenland met recht op toegang tot de arbeidsmarkt. Hierbij moet echter worden opgemerkt dat statushouders zijn vrijgesteld van het voorleggen van een geldig paspoort of reisdocument, zodat het voorleggen van een geldige ADET in beginsel volstaat als bewijs van wettelijk verblijf (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 23). Het bewijs van verblijf in het land kan bestaan uit één van de volgende documenten: eigendomsbewijs, huurovereenkomst, verklaring van vrije concessie of gastvrijheid, verblijfsbewijs in het kader van een huisvestingsprogramma voor vluchtelingen. Daklozen kunnen dit document vervangen door een certificaat van gebruik van een slaapzaal of een certificaat afgegeven door de gemeentelijke sociale dienst of het gemeenschapscentrum. Gedetineerden moeten een certificaat van detentie overleggen. Daarnaast moeten statushouders ook een certificaat van aanwerving van een werkgever of een arbeidsovereenkomst die is geüpload in het informatiesysteem van het ministerie van Werkgelegenheid (ERGANI) of een verklaring van de bevoegde belastingdienst dat men als zelfstandige is begonnen voorleggen.

Met deze laatste voorwaarde behandelt de Griekse wet statushouders anders dan Griekse en Unieburgers, voor wie de bovenstaande vereisten alternatief en niet cumulatief gelden. De eis dat alle statushouders een certificaat van aanwerving van een werkgever of een in ERGANI geüpload arbeidscontract of een verklaring van zelfstandig ondernemerschap van de bevoegde belastingdienst moeten indienen voor de activering van de AMKA, heeft tot gevolg dat statushouders die nog niet werken of vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, automatisch worden uitgesloten van toegang tot openbare gezondheidszorg en sociale voorzieningen.

De Griekse ombudsman en de Europese Commissie hebben hierover reeds hun bezorgdheden geuit. Het Griekse ministerie van Migratie en Asiel heeft toegegeven dat een wetswijziging nodig is, die tot nu toe niet is doorgevoerd. Ten slotte zorgt de eis van een ‘geldige’ ADET voor een actieve AMKA voor ernstige problemen in de praktijk, omdat de AMKA automatisch wordt gedeactiveerd op de dag nadat de verblijfsvergunning is verlopen, als deze niet is verlengd of als de internationale of tijdelijke beschermingsstatus is ingetrokken. Dit betekent dat de eventuele lange wachttijden voor de verlenging van de ADET (zie infra) onvermijdelijk invloed hebben op de activeringsstatus van de AMKA. (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to*

documents and socio-economic rights, maart 2025, p. 22-24; Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland, september 2024*, p. 20-22; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 202, 266-267)

D. Afgifte van reisdocumenten

Het verkrijgen van een reisdocument in Griekenland voor statushouders gebeurt niet automatisch. Dit document kost 84 euro voor volwassenen en 73 euro voor kinderen. Om het te verkrijgen, moeten statushouders bij het bevoegde paspoortbureau een afspraak maken om een aanvraag in te dienen. Zij moeten daarvoor alle vereiste documenten (inclusief het betalingsbewijs via een Grieks online platform) voorleggen, zoals hun geldige ADET, het elektronische betalingsbewijs en pasfoto's. Personen die subsidiaire bescherming genieten, moeten ook een verklaring van hun diplomatieke dienst overleggen waarin wordt bevestigd dat zij geen nationaal paspoort kunnen verkrijgen. Deze stap brengt extra kosten met zich mee. Om te weten of het reisdocument klaar is, moet een lijst worden geraadpleegd die regelmatig online wordt gepubliceerd. Een reisdocument kan alleen persoonlijk worden afgehaald bij het regionaal asielkantoor (RAO) in Athene, Thessaloniki of Kreta (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 253-257; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 18-19).

De situatie van statushouders in Griekenland en bij hun terugkeer kan derhalve precair en problematisch zijn, wat onder meer is te wijten aan de administratieve obstakels op het vlak van onder meer toegang tot huisvesting, werkgelegenheid en socio-economische en medische hulp waarmee zij worden geconfronteerd en waardoor zij in schrijnende levensomstandigheden kunnen terechtkomen.

E. Huisvesting

Wat huisvesting voor statushouders betreft, blijkt uit de informatie waarover de Raad beschikt dat van statushouders in Griekenland wordt verwacht dat zij het opvangcentrum waar zij verblijven 30 dagen na het verkrijgen van hun status verlaten en dat zij daarna zelf op zoek gaan naar huisvesting (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 3).

Het zogenaamde HELIOS-project (Hellenic Integration Support for Beneficiaries of International Protection) was in de periode van juli 2019 tot juli 2022 het voornaamste officiële integratieprogramma in Griekenland voor statushouders. Het HELIOS-project werd geïmplementeerd door de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) met de steun van de EU ten bedrage van 60 miljoen euro en de bijstand van verschillende NGO's en lokale besturen. Sinds 1 januari 2022 werden het beheer en de financiering van het HELIOS-project overgenomen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. Dit is tot op heden het belangrijkste integratieproject in Griekenland geweest. Via dit project hebben 47.753 begunstigden van internationale bescherming welkomstcursussen, scholing en ondersteuning bij het vinden van werk gekregen. Het project verleende ook huisvestingssteun en organiseerde activiteiten die mensen hielpen aansluiting te vinden en een bijdrage te leveren aan hun nieuwe gemeenschap. Vanaf de start van het project tot 31 oktober 2024 hebben 10.816 huishoudens actieve ondersteuning in de vorm van huursubsidie ontvangen. Het HELIOS-project liep officieel af op 30 november 2024 en was reeds gestopt met het ontvangen van nieuwe inschrijvingen en het verlenen van de meeste essentiële diensten sinds 1 september 2024.

Het werd vanaf januari 2025 vervangen door het HELIOS+-project, gefinancierd door het Europees Sociaal Fonds (ESF+) om de voortzetting van dit integratieprogramma op lange termijn te waarborgen. Daarnaast werd er ook een Helios Junior programma opgestart. HELIOS+ en Helios Junior zijn twee integratieprogramma's van de IOM, gericht op begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming in Griekenland. Beide programma's zijn mee ontworpen door het Griekse ministerie van Migratie en Asiel. De IOM coördineert de programma's en Griekse niet-gouvernementele organisaties (NGO's) of Griekse afdelingen van internationale NGO's voeren deze in heel het land uit. Het aantal begunstigden, het budget en de looptijd van HELIOS+ liggen per regio vast in toekenningsbesluiten van de nationale overheid. Deze aspecten variëren van regio tot regio. HELIOS+ loopt van 1 januari 2025 tot ten laatste 30 juni 2027. Ook Helios Junior heeft een vastgelegd aantal begunstigden en loopt tot mei 2027. De IOM bepaalt de toelatingscriteria. Dit project sluit volgens de IOM volledig aan bij de Nationale Strategie voor Integratie van de Griekse overheid, maar met een specifieke focus op het verbeteren van de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.

HELIOS+ verstrekt een of meerdere integratiediensten aan begunstigden van internationale of tijdelijke bescherming, met focus op vijf domeinen:

- loopbaanbegeleiding en aansluiting op de arbeidsmarkt via training en contact met werkgevers;
- individuele ondersteuning inzake toegang tot sociale en openbare diensten;

- integratiecursussen met taalonderwijs Grieks en de cursus “the European way of life”, en vorming in sociale vaardigheden;
- huisvestingsondersteuning voor zelfstandig wonen: met huursubsidies voor maximaal twaalf maanden en een eenmalige bijdrage in de installatiekosten (bijdrage zelfstandig leven), en hulp bij het zoeken van een verblijf;
- gemeenschapsgerichte activiteiten die sociale cohesie en culturele uitwisseling stimuleren.

Statushouders die een huursubsidie ontvangen, moeten verplicht deelnemen aan de vormingen in de volgende drie domeinen: de individuele loopbaanbegeleiding, de individuele ondersteuning bij sociale en openbare diensten en alle integratiecursussen.

Het HELIOS+-programma richt zich op twaalf van de dertien regio's van het land. Volgens de factsheet van de IOM zijn er per 31 juli 2025 acht HELIOS+-centra verdeeld over zes regio's. Er zijn twee centra in Centraal-Macedonië en Kreta en telkens één centrum in Attica, Peloponnesos, Thracië en West-Griekenland. Deze centra zullen de bestaande Integratiecentra voor Migranten (Kéntro Ensomátosis Metanastón, KEM) aanvullen en samenwerken met lokale diensten. De IOM zegt te focussen op regio's en gemeenten waar nog geen integratiecentra bestaan. De bestaande KEM's geven aan migranten informatie, vorming, advies en ondersteuning bij integratie, juridische kwesties, sociale diensten en toegang tot de arbeidsmarkt. Ze werken samen met lokale instanties en verwijzen door naar gespecialiseerde diensten. Het personeel bestaat uit onder andere een intercultureel bemiddelaar, een maatschappelijk werker, een migratiejurist en een psycholoog. De website van het ministerie voor Migratie en Asiel vermeldt tien KEM's in zes regio's.

Kandidaten voor het Helios+-programma moeten volgens de procedure voldoen aan de drie volgende criteria: (i) wettelijke status: ze moeten officieel een besluit hebben gekregen van de Griekse asiendienst waarin internationale bescherming is toegekend (vluchtelingenstatus of subsidiaire bescherming), of ze moeten begunstigden zijn van tijdelijke bescherming in Griekenland op basis van het Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/382 van de Raad van de Europese Unie, of ze moeten via gezinsherenigingsprocedures met een vluchteling naar Griekenland zijn overgeplaatst volgens de relevante wetgeving, of ze moeten een verblijfsvergunning van gelijke duur hebben als gezinsleden van een begunstigde van internationale bescherming volgens de relevante wetgeving;

(ii) arbeidsstatus: aanvragers moeten op het moment van registratie bij HELIOS+ werkloos zijn, met een geldige werkloosheidskaart van de openbare dienst voor arbeidsvoorziening (Dimosia Ypiresía Apaschólisis, DYPA);

(iii) registratietermijn: begunstigden moeten zich binnen een termijn van maximaal 24 maanden registreren vanaf het moment dat zij een bepaalde juridische status hebben gekregen. Iemand die meer dan 24 maanden geleden een van deze beslissingen heeft ontvangen, komt bijgevolg niet in aanmerking. De exacte registratietermijn kan afhankelijk van de regio ook minder dan 24 maanden zijn, want de looptijd van HELIOS+ verschilt van regio tot regio. Verder moeten begunstigden zich uiterlijk zes maanden vóór de einddatum van het betreffende regionale project inschrijven.

Deelname aan HELIOS+ is mogelijk voor een periode van maximaal 18 maanden.

Er is een bezorgdheid dat het nieuwe HELIOS+-project lijkt te zijn ontworpen op een kleinere schaal die niet beantwoordt aan de werkelijke behoeften van de vluchtelingenpopulatie in Griekenland (Cedoca, *COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*, 17 september 2025, p. 2-12; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 29-30; Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 12-13).

Helios Junior richt zich volgens de website van de IOM op voormalige niet-begeleide minderjarigen die legaal in Griekenland verblijven (Cedoca, *COI Focus Griekenland: Helios+ en Helios Junior*, 17 september 2025, p. 13-17).

Het risico voor statushouders in Griekenland om, na de periode van 30 dagen waarin zij hun opvangplaats moeten verlaten na het verkrijgen van internationale bescherming, in een situatie van dakloosheid terecht te komen, is zeer groot. Het is immers zeer moeilijk om binnen die periode van 30 dagen de nodige documenten en middelen te verkrijgen om hun integratie te starten en huisvesting te verkrijgen.

Voor het verkrijgen van een huisvestingstoelage is een verblijf van minstens 5 jaar in Griekenland vereist waardoor statushouders vaak niet aan deze voorwaarde voldoen. Zelfs statushouders die het HELIOS-programma hebben doorlopen, dreigen opnieuw dakloos te worden nadat hun huurtoeslag is geëindigd, gelet op obstakels van discriminatie en gebrek aan betaalbare huisvesting. Bovendien ontvangen statushouders bij terugkeer naar Griekenland geen informatie over de nodige procedures om hun rechten aldaar als statushouder te doen gelden. Statushouders kunnen toegang krijgen tot tijdelijke opvangcentra voor daklozen. De toegang tot deze opvangcentra kan voor statushouders door tal van factoren in de praktijk echter beperkt zijn, bijvoorbeeld omdat sommige centra alleen mensen accepteren die Grieks of Engels

spreken, omdat naast geldige documenten zoals een verblijfsvergunning, AFM en AMKA, medische onderzoeken op huidziekten, röntgenfoto's van de borstkas en een psychiatrische evaluatie een vereiste zijn voor toegang tot alle opvangcentra en omdat deze centra hun volledige capaciteit al bijna hebben bereikt (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 32).

F. Arbeidsmarkt

Wat de toegang tot de arbeidsmarkt betreft, voorziet de Griekse wet in een volledige en automatische toegang voor statushouders onder dezelfde voorwaarden als de nationale onderdanen, zonder de verplichting om een werkvergunning te verkrijgen.

In de praktijk moeten statushouders beschikken over een geldige ADET, een geldige AFM en een geldige AMKA. Enkel in het RSA/PRO ASYL-rapport wordt tevens gesteld dat een actieve AMKA nodig is. Om deze reden betoogt RSA/PRO dat de Griekse wetgeving een cirkelredenering hanteert waarbij toegang tot basisrechten als minimumvoorwaarde voor integratie in de gastsamenleving in feite afhankelijk is van reeds verzekerd werk (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 24 en 34). Geen enkele andere bron bevestigt evenwel dat een actieve AMKA nodig is om toegang te krijgen tot de arbeidsmarkt. In het AIDA rapport van september 2025 wordt hierover echter geen melding gemaakt. Het verslag van het Nederlands Ministerie van Buitenlandse zaken stelt dan weer dat het beschikken van een geldig AMKA-nummer volstaat (p. 37). Wat er ook van zij, wijst de Raad er hierbij op dat een certificaat van aanwerving van een werkgever, d.i. in wezen een werkbelofte, op zich volstaat om een AMKA te activeren en desgevallend toegang tot de arbeidsmarkt, met alle rechten en plichten, te verkrijgen.

Verder moet rekening worden gehouden met hoge werkloosheidscijfers en extra obstakels als gevolg van de concurrentie met Griekssprekende werknemers, waarbij onderdanen van derde landen oververtegenwoordigd zijn in de werkloosheidsstatistieken. Veel statushouders zijn werkzaam in de informele economie, waardoor zij geen toegang hebben tot de sociale zekerheid, kwetsbaarder zijn en in bepaalde gevallen aan boetes worden blootgesteld (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 261-262).

Er bestaan verschillende initiatieven op landelijk, regionaal en lokaal niveau, al dan niet met ondersteuning van IGO's en NGO's, die de integratie van statushouders in de Griekse arbeidsmarkt trachten te bevorderen en te faciliteren, zoals banenbeurzen, taalcursussen, het geven van advies of bijstand bij het vinden van werk, enz. (Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 14-15).

G. Sociale zekerheid

Wat de toegang tot de sociale zekerheid betreft, genieten statushouders toegang tot sociale voorzieningen zonder dat er onderscheid wordt gemaakt tussen vluchtelingen en personen die subsidiaire bescherming genieten. Een belangrijke ontwikkeling in 2024 was de belemmering van de toegang tot alle sociale uitkeringen, aangezien de activering van de AMKA die voor het verkrijgen van deze uitkeringen vereist is, afhankelijk is van het bestaan van een geldig arbeidscontract of zelfstandig ondernemerschap. Er wordt benadrukt dat statushouders die vanwege hun gezondheidstoestand niet kunnen werken, worden uitgesloten van toegang tot het sociale bijstandsstelsel, wat in strijd is met artikel 29 van de Asielwet, daar het bezit van een actief AMKA-nummer noodzakelijk is voor toegang tot sociale uitkeringen van de Organisatie voor Welzijnsuitkeringen en Sociale Solidariteit. Daarnaast zouden statushouders dezelfde rechten moeten genieten en de nodige sociale bijstand krijgen volgens de voorwaarden die gelden voor Griekse onderdanen, zonder discriminatie.

De Europese Commissie heeft echter een inbreukprocedure ingeleid tegen Griekenland omdat het niet alle bepalingen van de richtlijn 2011/95/EU heeft omgezet. Het betreffen vooral mogelijke schendingen door Griekenland van artikel 29, lid 1 van de richtlijn 2011/95/EU ten aanzien van de rechten van personen die internationale bescherming genieten, en met name hun toegang tot sociale voorzieningen nadat hen internationale bescherming werd verleend. Uit de informatie blijkt dat de voorwaarden met betrekking tot de verblijfsduur waarvan de toekenning van talrijke sociale tegemoetkomingen afhankelijk is, geen rekening houden met de bijzondere situatie van begunstigden van een internationale beschermingsstatus. Dit heeft een verschil in behandeling tot gevolg tussen begunstigden van internationale bescherming en Griekse onderdanen, waarbij statushouders *de facto* worden uitgesloten van verschillende vormen van sociale bijstand. Om in aanmerking te komen voor sociale uitkeringen in Griekenland, moet een statushouder minstens vijf jaar legaal en permanent in Griekenland hebben gewoond, maar afhankelijk van de sociale uitkering kan deze vereiste worden uitgebreid tot meer dan tien jaar permanent legaal verblijf. Dit is onder meer het geval voor de huisvestingstoelage (waarvoor een legaal en duurzaam verblijf van vijf jaar in Griekenland is vereist), de geboortetoelage (toegankelijk voor alle moeders die twaalf jaar lang ononderbroken legaal op Grieks grondgebied verblijven), de maandelijkse kinderbijslag (toegankelijk voor wie vijf jaar permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft), invaliditeitsuitkeringen (die een onderzoek door een accreditatie-centrum vereisen waaruit blijkt dat wie om betaling van deze uitkeringen verzoekt voor ten minste 67% arbeidsongeschikt is), evenals uitkeringen voor niet-verzekerde gepensioneerden (toegankelijk voor wie vijftien jaar lang permanent en ononderbroken in Griekenland verblijft). Deze *de facto* uitsluiting van statushouders van de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen is het gevolg van een politieke keuze van de Griekse autoriteiten die gezien de strekking van de informatie over deze kwestie niet lijkt te zullen veranderen. Meer dan twee jaar na de aanmaningsbrief van de Europese Commissie heeft Griekenland nog steeds geen stappen ondernomen om aan de EU-normen te voldoen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 25-27; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 202 en p. 264-265).

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt ook dat er geen specifieke uitkering bestaat voor statushouders om hun toegang tot het socialezekerheidsstelsel te garanderen. De financiële tegemoetkoming die verzoekers om internationale bescherming ontvangen en die wordt beschouwd als onderdeel van de materiële hulp die hen in die hoedanigheid is toegekend (zgn. 'cash assistance'), wordt automatisch niet meer uitbetaald maar direct stopgezet van zodra de bank op de hoogte wordt gesteld van de beslissing om de verzoeker een internationale beschermingsstatus te verlenen, zelfs wanneer deze beslissing nog niet aan deze verzoeker werd meegedeeld (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 25).

Het gegarandeerde minimuminkomen (een toelage van 216 euro per huishouden met een aanvulling voor elke extra volwassene (108 euro) of kind (54 euro) is formeel toegankelijk voor statushouders. Er zijn echter meerdere cumulatieve voorwaarden waaraan moet worden voldaan. Daardoor worden in de praktijk veel statushouders uitgesloten, zoals individuen of gezinnen die door gebrek aan financiële middelen gedwongen worden om in te trekken bij personen of huishoudens die boven de armoedegrens leven, daklozen die geen dakloosheidsattest kunnen voorleggen of mensen die in kraakpanden of in informele vluchtelingenkampen wonen of die informeel naar kennissen verhuizen om te voorkomen dat ze op straat moeten leven. Op dezelfde manier geven de bevoegde Griekse autoriteiten (die geen tolkdiensten hebben en daarom niet kunnen communiceren met mensen die geen Grieks of Engels spreken) alleen dakloosheidsbewijzen uit aan

mensen die formeel aantonen dat ze voldoen aan andere voorwaarden voor toegang tot sociale rechten – waaronder het bezit van verblijfsdocumenten –, zodat in de praktijk veel daklozen geen toegang hebben tot het gegarandeerde minimuminkomen. Ook mensen die subsidies ontvangen in het kader van het HELIOS-woonbijstandsprogramma worden uitgesloten van dit minimuminkomen. Om een gegarandeerd minimuminkomen aan te vragen, moeten statushouders in het bezit zijn van een geldige ADET, AFM, TAXISnet-codes, een belastingverklaring, een actieve AMKA alsook een bankrekening hebben (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 27-28; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 265).

H. Gezondheidszorg

Wat de toegang tot de gezondheidszorg betreft, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als Griekse onderdanen. Ondanks dit wettelijk kader, wordt de toegang tot de gezondheidszorg in de praktijk belemmerd door een aanzienlijk tekort aan middelen en capaciteit voor zowel buitenlanders als de lokale bevolking. Afhankelijk van de benodigde zorg, is er gewoonlijk een wachttijd van enkele weken of maanden. Dit is het gevolg van het bezuinigingsbeleid dat in Griekenland wordt gevoerd. Bovendien hebben administratieve belemmeringen met betrekking tot de afgifte van een AMKA directe gevolgen voor de toegang voor statushouders tot gezondheidszorg in Griekenland (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 35).

Statushouders met een actieve AMKA maar zonder ziektekostenverzekering hebben sinds maart 2022 niet langer toegang tot privédokters. Deze statushouders kunnen enkel een beroep doen op dokters uit openbare ziekenhuizen of gezondheidscentra voor het voorschrijven van medicatie, therapeutische operaties en diagnostische onderzoeken.

De AMKA-verordening zorgt er verder voor dat statushouders die nog niet werken of niet kunnen werken omwille van hun gezondheidstoestand of leeftijd (bijvoorbeeld ouderen) en geen actieve AMKA bezitten, automatisch van toegang tot de publieke gezondheidszorg worden uitgesloten.

Dit neemt niet weg dat een statushouder zonder AMKA of zonder actieve AMKA niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: *"If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription"* (UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51). Statushouders zonder actieve AMKA die niet in een opvangfaciliteit verblijven en een afspraak willen maken in een ziekenhuis, worden aangeraden daarvoor een beroep te doen op een NGO. Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook deels gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*, november 2023, p. 42-43; Refugee.info Greece, *"Health care without a social security number (PAAYPA or AMKA)"*; UNHCR, *Living in Greece – Access to Healthcare*).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders, onder andere psychologische begeleiding. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 50).

De taalbarrière blijft het belangrijkste obstakel voor de toegang tot de gezondheidszorg voor statushouders. Afspraken in de publieke gezondheidszorg worden gemaakt via een betalend telefoonnummer dat uitsluitend in het Grieks of Engels verloopt. Een afspraak kan ook online worden gemaakt, maar dan enkel in het Grieks. Wie geen Grieks of Engels spreekt, heeft dus geen directe toegang tot de openbare gezondheidszorginstellingen. Bovendien blijven ziekenhuizen in de regio Attica kampen met aanzienlijke tekorten aan tolkdiensten om met buitenlandse patiënten te communiceren (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 35; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-51; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 209, 266-268).

I. Verlenging van een ADET

Uit de door beide partijen verstrekte informatie blijkt dat de verlenging van een ADET van statushouders die vanuit een andere lidstaat van de Europese Unie naar Griekenland terugkeren uiterst moeilijk kan zijn en dat deze situatie maanden kan aanhouden.

In beginsel moeten verzoeken om verlenging van een ADET uiterlijk 30 dagen voor het verstrijken van de vergunning bij de Griekse asiendienst worden ingediend. Wanneer de verblijfsvergunning te laat wordt verlengd zonder goede reden, wordt een boete van 100 euro opgelegd. In een omzendbrief wordt toegelicht wat goede redenen kunnen zijn. In de praktijk is deze boete nog nooit opgelegd (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 7; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 236). Statushouders die niet langer over een geldige ADET beschikken kunnen te maken krijgen met zeer lange wachttijden voor de verlenging van de verblijfsvergunning en andere noodzakelijke documenten voor de effectieve uitoefening van hun rechten als statushouder. Bovendien lopen statushouders na terugkeer uit een andere lidstaat een groot risico om voor langere tijd dakloos te worden. Als de ADET vervalt, worden de AFM en de AMKA automatisch gedeactiveerd waardoor een risico ontstaat dat een statushouder bepaalde rechten verliest, zoals uitkeringen verbonden aan tewerkstelling dan wel werkloosheid of toegang tot gezondheidszorg.

Het al dan niet hebben van een geldige ADET is dus een belangrijke factor voor de beoordeling van het risico voor statushouders in Griekenland om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie terecht te komen. Dit geldt ook voor statushouders die terugkeren uit een andere EU-lidstaat. Het ontbreken van een geldige ADET kan voor statushouders die naar Griekenland terugkeren een aanzienlijk obstakel vormen voor de uitoefening van hun rechten als statushouder in dit land en moet daarom in aanmerking worden genomen bij een toekomstgerichte beoordeling van de te verwachten levensomstandigheden van de verzoeker als persoon die internationale bescherming geniet bij terugkeer naar Griekenland.

Uit de informatie waarover de Raad beschikt, blijkt dat de aanvragen om verlenging per e-mail bij de asielautoriteiten moeten worden ingediend, samen met een digitale pasfoto, en dat de beslissing over de gevraagde verlenging ook per e-mail aan de aanvrager wordt ter kennis gebracht. Statushouders ontvangen geen bevestiging dat hun e-mail met verlengingsaanvraag werd ontvangen en/of geregistreerd (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 235-239; RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 7-9).

Omdat er in dit stadium geen rechtsbijstand wordt geboden, kunnen statushouders die analfabeet zijn en/of niet over de nodige technische vaardigheden beschikken moeilijkheden ondervinden bij het aanvragen van de vernieuwing van hun verblijfsvergunning (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 236).

De Griekse wetgeving voorziet dat de registratie van de verlengingsaanvraag normaliter op dezelfde dag als de ontvangst ervan moeten gebeuren. Begin 2024 deelde de Griekse asiendienst mee dat de registratie ten laatste plaatsvindt 5 dagen na de ontvangst van de verlengingsaanvraag, maar RSA stelt vast dat de loutere registratie vaak deze termijn overschrijdt. Het loutere registreren en uploaden van de verlengingsaanvragen in de databank voor verblijfsvergunningen (zgn. "*Alkyoni II*") kan twee weken tot zelfs maanden in beslag nemen. Zodra de verlengingsaanvraag is ingediend, moeten de Griekse autoriteiten de nodige controles uitvoeren, zoals het nagaan van het verleden en de achtergrond van de aanvrager in het kader van de openbare orde of nationale veiligheid (antecedentenonderzoek), alvorens een beslissing te nemen. Gezien het aantal verlengingsaanvragen, het gebrek aan personeel bij de asielinstanties en de lange duur van het onderzoek door de politieke en gerechtelijke autoriteiten naar het verleden van de aanvrager, kan deze fase van de procedure volgens informatie van de Griekse asiendienst van februari 2025 twee maanden duren, tenzij verder onderzoek nodig is. Tijdens deze wachtperiode ondervinden statushouders dus grote moeilijkheden bij de toegang tot diensten zoals sociale bijstand en gezondheidszorg of tot de arbeidsmarkt, waardoor zij *de facto* in een precarie situatie kunnen terechtkomen.

Als statushouders een e-mail ontvangen waarin hen de beslissing tot toekenning van de gevraagde verlenging van hun verblijfsvergunning wordt meegedeeld, moeten zij binnen de zes maanden online een afspraak maken met de bevoegde diensten van de Griekse politie om de nodige documenten voor de daadwerkelijke afgifte van een ADET neer te leggen, zoals pasfoto's, een plechtige verklaring in het Grieks waaruit hun verblijfplaats blijkt en vingerafdrukken. Indien zulke afspraak niet binnen de zes maanden wordt gemaakt, moet de Griekse asiendienst een nieuwe beslissing nemen. Hier geldt een gemiddelde wachttijd van tien dagen. Statushouders moeten vervolgens in persoon op hun afspraak verschijnen. Nadat hij de gevraagde documenten heeft neergelegd, ontvangt de statushouder een bevestigingsdocument met een barcode. Het duurt vervolgens gemiddeld één tot twee maanden vooraleer de ADET effectief kan worden afgehaald. Statushouders worden niet persoonlijk op de hoogte gebracht van het moment van de materiële afgifte van hun verlengde verblijfsvergunning. De asielautoriteiten publiceren op hun website namelijk op het einde van de week een lijst met nummers van de dossiers waarin vernieuwde ADETs klaar zijn om op de aangegeven dag te worden opgehaald, zodat deze databank wekelijks moet worden geraadpleegd. Als de statushouder zich niet persoonlijk op de aangegeven datum aanmeldt, plannen de asielinstanties niet automatisch een nieuwe afspraak. De statushouder moet dit aanvragen. Volgens de ervaring van RSA is het opnieuw inplannen van afspraken, zelfs bij vertegenwoordiging door een advocaat, niet per e-mail of telefonisch mogelijk en is het vereist om in persoon te verschijnen bij het bevoegde regionaal asielkantoor.

(RAO) (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 10-13; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 235-239). In het licht van de talrijke hierboven genoemde administratieve, technologische en taalgerelateerde barrières lijkt het voor een statushouder die in een andere lidstaat een nieuw verzoek om internationale bescherming indient bijzonder moeilijk om vanuit het buitenland reeds stappen te ondernemen voor de vernieuwing/verlenging van de ADET indien zijn verblijfstitel verlopen is om zo de beschreven moeilijkheden inzake de leefomstandigheden in Griekenland in afwachting van de afgifte van de vernieuwde/verlengde ADET te vermijden en aldus niet in een precarie situatie terecht te komen.

Bij het verstrijken van een ADET is er geen uniform bewijs van rechtmatig verblijf waarmee statushouders hun verblijfsrecht kunnen aantonen terwijl hun verlengingsaanvraag in behandeling is. Ze ontvangen wel een ontvangstbevestiging van de verlengingsaanvraag. Evenwel zijn er vertragingen in de registratie van de aanvragen tot verlenging van de ADET in het Alkyoni-systeem en daardoor ook in het verkrijgen van de ontvangstbevestiging door statushouders. Op aanvraag kunnen de statushouders ook een "certificaat van begunstigde van de vluchtelingenstatus" of een "certificaat van begunstigde van subsidiaire bescherming" verkrijgen. De huidige ontvangstbevestigingen en certificaten, die tot zes maanden geldig kunnen zijn, worden door andere Griekse overheidsinstanties veelal niet geaccepteerd als bewijs van verblijfsrecht indien de ADET is verlopen. Andere Griekse overheidsinstanties zijn terughoudend om deze documenten te accepteren, omdat ze geen veiligheidskenmerken en een foto van de statushouders bevatten. Daardoor kunnen statushouders geen aanspraak maken op hun socio-economische rechten en hebben ze gedurende een aantal maanden, onder meer, geen toegang tot tewerkstelling of sociale bijstand. In oudere certificaten werd wel vermeld dat de betreffende statushouder zijn rechten en toegang behield tijdens de verlengingsprocedure. Deze vermelding ontbreekt echter bij de nieuwere ontvangstbevestigingen. In tegenstelling tot wat de Griekse autoriteiten aan de Europese Commissie verklaard hebben, stelt RSA vast dat de certificaten die worden uitgereikt aan statushouders terwijl ze wachten op hun ADET-verlenging hen nog steeds geen toegang geven tot de rechten en voordelen verbonden aan hun beschermingsstatus, onder meer wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 15-16; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 18-19; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 236-238). Ook wordt hun toegang tot juridische vertegenwoordiging hierdoor bemoeilijkt.

De Duitse autoriteiten hebben samen met de Griekse autoriteiten en de IOM een project opgezet om statushouders die vanuit Duitsland terugkeren te ondersteunen in hun integratie in de Griekse samenleving. Het project, dat door de EU wordt gefinancierd, biedt statushouders bij hun terugkeer onderdak, voedsel en sociale begeleiding aan evenals ondersteuning bij het voorbereiden van de nodige documenten om een naadloze integratie in Helios+ te garanderen (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 36; Europese Commissie, *Communication on the status of migration management in mainland Greece*, 4 april 2025, p. 13).

Uit de beschikbare informatie blijkt dat statushouders in Griekenland *in principe* via de internationale luchthaven van Athene naar Griekenland terugkeren vanuit andere Europese landen, hoewel er recente gevallen zijn van personen die terugkeren via de luchthaven van Thessaloniki. Bij aankomst op de luchthaven ontvangen zij geen enkele informatie of voorlichting over de stappen die zij moeten ondernemen om hun rechten in Griekenland te laten gelden, zoals informatie over hoe zij hun ADET kunnen verlengen of hoe ze toegang kunnen krijgen tot sociale rechten, huisvesting, gezondheidszorg, enz. (RSA/PRO ASYL, *Recognised Refugees 2025. Access to documents and socio-economic rights*, maart 2025, p. 36; AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 238, 260-261).

Uit de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier volgt verder dat personen die onder de oude procedure, geldend onder het presidentieel decreet 114/2010, dus voor 7 juni 2013, internationale bescherming kregen, een hernieuwing van hun verblijfsvergunning moeten vragen bij het directoraat van de Griekse vreemdelingenpolitie. Bij de hernieuwingsaanvraag moet worden aangetoond dat er nog steeds vervolging is in het land van herkomst. Een beslissing volgt gewoonlijk een jaar na de hernieuwingsaanvraag. Volgens de ervaringen van de *Greek Council for Refugees* (GCR) werden in 2024 beslissingen over verlenging in het kader van deze procedure binnen een periode van drie tot zes maanden genomen, wat een relatieve verbetering betekent ten opzichte van voorgaande jaren, toen deze beslissingen pas na meer dan een jaar werden genomen. Gedurende deze periode hebben statushouders geen toegang tot de arbeidsmarkt, sociale bijstand en soms gezondheidszorg waardoor ze worden blootgesteld aan ontbering en dakloosheid. In afwachting van de vernieuwing van de verblijfstitel wordt een attest afgegeven maar dit attest bevat geen foto, watermerk of enige andere wettelijke bepaling die toelaat dat het wordt aanvaard door andere Griekse overheidsdiensten (AIDA/ECRE, *Country Report: Greece. Update 2024*, september 2025, p. 238).

Uit het geheel van de landeninformatie in het rechtsplegingsdossier blijkt aldus dat, naast een zekere mate van zelfredzaamheid en de afwezigheid van bijzondere kwetsbaarheden, het voor een statushouder wiens ADET is vervallen ook noodzakelijk is dat deze actueel beschikt over middelen, of een netwerk of andere ondersteuning om, in afwachting van de verlenging van zijn Griekse verblijfsdocumenten – wat enige tijd kan duren – het hoofd te kunnen bieden aan de moeilijkheden waarmee hij na zijn terugkeer naar Griekenland tijdens deze wachtperiode te maken kan krijgen wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, de arbeidsmarkt, de sociale bijstand en de huisvesting.

5.6. Gelet op wat voorafgaat, kan de Raad niet anders dan besluiten dat de situatie van statushouders in Griekenland op dit ogenblik nog steeds bijzonder problematisch is.

Aanzienlijke bureaucratische hindernissen, de duur van de procedures voor de afgifte of vernieuwing van documenten die toegang geven tot fundamentele socio-economische rechten, het Griekse politieke en socio-economische klimaat, tekortkomingen bij de uitvoering van bestaande integratieprogramma's, het gebrek aan tolkdiensten in de publieke en gezondheidszorginstellingen, evenals de discriminatie bij de toegang tot verschillende socialezekerheidsuitkeringen (gevisieerd in de inbreukprocedure die de Europese Commissie in januari 2023 heeft opgestart) vormen barrières die ervoor zorgen dat statushouders binnen de Griekse samenleving in (zeer) preciaire omstandigheden kunnen leven.

Gelet op de nieuwe wetgeving, onder meer inzake een AMKA, stelt de Raad een evolutie vast naar een toenemende bureaucratische complexiteit in het verkrijgen van de juiste documenten die statushouders toegang geven tot de rechten en voordelen die zijn verbonden aan hun internationale beschermingsstatus in Griekenland.

5.7. De Raad herinnert er echter aan dat de tekortkomingen die hetzij structureel of fundamenteel zijn, hetzij bepaalde groepen van personen raken, *“een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid (moeten) bereiken, wat afhangt van alle gegevens de zaak”* (HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, *Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland*, pt. 89). Deze drempel *“wordt dus niet bereikt in situaties die, ook al worden zij gekenmerkt door een grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden van de betrokken persoon, geen zeer verregaande materiële deprivatie meebrengen waardoor deze persoon in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling”* (*ibid.*, pt. 91).

Rekening houdend met de ter beschikking gestelde informatie overweegt de Raad in de huidige stand van zaken dat er niet kan worden geconcludeerd dat (i) de levensomstandigheden van statushouders in Griekenland van die aard zijn dat elke statushouder bij terugkeer naar dat land *a priori* een reëel risico loopt om terecht te komen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie waartegenover de Griekse autoriteiten onverschillig (zouden) staan en dat (ii) een meer diepgaande individuele beoordeling niet langer nodig is. De hoger vermelde informatie over de situatie in Griekenland is op zichzelf niet voldoende om zonder meer te concluderen dat de bescherming die wordt geboden aan iedereen die daar internationale bescherming heeft verkregen, niet langer effectief of voldoende zou zijn, noch dat alle statushouders bij een terugkeer naar Griekenland zullen terechtkomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, ook al wordt de situatie daar gekenmerkt door grote onzekerheid of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden.

Het bovenstaande neemt niet weg dat statushouders zich in of bij terugkeer naar Griekenland in een zeer precarie situatie kunnen bevinden, waardoor de grootste voorzichtigheid en zorgvuldigheid zijn geboden bij de beoordeling van beschermingsverzoeken van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland. In dit verband moet rekening worden gehouden met “*alle gegevens van de zaak*” (HvJ 19 maart 2019, gevoegde zaken C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a./ Bundesrepublik Deutschland, pt. 89) en is het noodzakelijk om het verzoek om internationale bescherming van verzoeker op basis van zijn individuele omstandigheden te beoordelen.

In deze moet bijzondere aandacht worden besteed aan het bestaan van een eventuele kwetsbaarheid van de verzoekers, aan hun individuele profiel en hun vermogen om rechten te doen gelden, stappen te ondernemen en in hun eigen basisbehoeften te voorzien.

Wat deze individuele omstandigheden verder betreft, blijken de recente wetswijzigingen een daadwerkelijke toegang voor statushouders tot hun rechten en voordelen verder te bemoeilijken. In het bijzonder lijken ze voor statushouders wiens ADET is verstreken deze toegang in sommige gevallen zelfs te verhinderen.

Het komt verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van aard zijn om het vermoeden dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie te weerleggen.

In dit verband benadrukt de Raad het fundamenteel belang van een persoonlijk onderhoud dat een verzoeker in staat moet stellen om alle elementen voor te leggen aan de hand waarvan zijn specifieke situatie en mate van kwetsbaarheid kunnen worden beoordeeld alsook alle elementen die kunnen aantonen dat een terugkeer naar de lidstaat die hem reeds internationale bescherming heeft verleend, hem zou blootstellen aan een risico van behandeling die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest van de Grondrechten (HvJ 16 juli 2020, C-517/17, Addis, pt. 54).

Met de loutere verwijzing naar de bijgebrachte en beschikbare algemene landeninformatie in zijn verzoekschrift toont verzoeker niet aan dat elke begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zich in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zoals geduid door het Hof van Justitie bevindt of dat hij of zij er bij terugkeer automatisch in zal belanden. De door verzoeker neergelegde brief van de Griekse NGO's (aanvullende nota 25.11.25, stuk 1) is niet dienstig. Zoals blijkt *supra*, is de Raad tot een gedegen analyse van de situatie van begunstigen van internationale bescherming in Griekenland kunnen komen zonder hiervoor beroep te doen op het door verzoeker bekritiseerde rapport van CEDOCA-rapport *Greece – Assistance to Migrants*. Hierdoor is dan ook voldoende tegemoet gekomen aan zijn kritiek in dit verband. De conclusie blijft overeind dat een individuele beoordeling van verzoekers concrete, persoonlijke situatie en voorliggend beschermingsverzoek dus aan de orde blijft.

Voorts en in zoverre de door verzoeker bijgebrachte landeninformatie en argumentatie betrekking heeft op personen die in Griekenland om internationale bescherming verzoeken, verschilt dit van verzoekers situatie aangezien hij in Griekenland reeds internationale bescherming verkreeg. Hij is een begunstigde van internationale bescherming in Griekenland en geen verzoeker om internationale bescherming in Griekenland.

5.8. Het komt aan verzoeker toe om in dit verband de nodige concrete elementen aan te reiken die van die aard zijn om het vermoeden, dat hij zich op de beschermingsstatus die hem in Griekenland werd verleend en de daaruit voortvloeiende rechten kan beroepen en dat hij niet terechtkomt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie, te weerleggen. Er dient aldus te worden ingegaan op zijn concrete persoonlijke situatie.

5.8.1. Verzoeker maakt vooreerst niet aannemelijk dat hij over een bijzondere kwetsbaarheid beschikt die hem zou verhinderen om zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status in Griekenland. De stukken van het administratief dossier laten niet toe vast te stellen dat hij kampt met dermate medische of psychologische problemen die belangrijke gevolgen zouden hebben voor zijn zelfstandig functioneren.

Verzoeker verklaart bij de DVZ uitdrukkelijk dat hij geen problemen van medische of persoonlijke aard heeft en dat alles goed met hem gaat (AD CGVS, deel DVZ, Bijkomende vragen M-status Griekenland 02.12.24; Verklaring DVZ 02.12.24, punt 29). Bij het CGVS stelt hij weliswaar dat hij in Griekenland een paar keer ziek geweest is, maar voegt hij toe dat dit te wijten was aan het slapen op straat en dat het niet om een chronisch gezondheidsprobleem ging. Hij bevestigt dat hij medicatie genomen heeft, genezen is en op heden geen medische problemen heeft (NPO, p. 12-14). Hoewel daarnaast niet ontkend wordt dat de huidige situatie in Gaza een invloed kan hebben op verzoekers gemoedstoestand, zoals hij ook aanvoert in zijn verzoekschrift, kan uit voorgaande niet afgeleid worden dat hij op heden met ernstige psychologische problemen kampt dat zij zijn zelfstandig functioneren beïnvloeden. Waar hij hiervoor verwijst naar rechtspraak van de Raad, dient erop gewezen dat de Belgische rechtsorde geen precedentenwerking kent waardoor die verwijzing niet dienstig is.

Bovendien wordt verzoeker de toegang tot de medische zorg niet ontzegd in Griekenland. Hij geeft aan dat hij éénmaal een ziekenhuis bezocht heeft toen hij ziek was, maar dat men hem daar niet kon helpen omdat hij geen mutualiteit of financiële middelen had. Nadien zou hij, op aanraden van zijn broer, enkel medicatie hebben gekocht. Dit komt echter niet overeen met zijn verklaringen bij de DVZ, waar hij stelt dat hij gehoord had dat er geen medische zorgen waren tenzij je er zelf voor betaalde, maar dat hij dit zelf nooit meegemaakt heeft (AD CGVS, deel DVZ, Vragenlijst 02.12.24, vraag 3.5.). Bovendien kan hij niet met zekerheid stellen of dit een openbaar of privéziekenhuis was, wat verder afbreuk doet aan de geloofwaardigheid van dit bezoek (NPO, p. 9; 12-13). Daarnaast, hoewel hij aanvoert dat er voor statushouders in Griekenland geen vorm van ziekteverzekering zou bestaan, moet hij toegeven dat hij zich hieromtrent niet geïnformeerd heeft en zich enkel baseert op informatie van andere Palestijnen. Evenmin blijkt dat hij zich gericht heeft tot enige overheidsdienst of NGO voor hulp bij het verkrijgen van medische zorgen (NPO, p. 14). Er is aldus geen enkele indicatie aanwezig dat een behandeling in Griekenland voor verzoeker niet beschikbaar of ontoegankelijk zou zijn, maar wel eerder dat hij zelf beperkte inspanningen leverde om de nodige zorgen te verkrijgen. Uit de uiteenzetting *supra* en *infra* (punt 5.8.3.) blijkt bovendien dat verzoeker als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland wél toegang heeft tot medische opvolging en ondersteuning. Verzoeker toont niet aan dat de mogelijkheden of beperkingen om in dit verband zijn rechten als statushouder uit te oefenen anders zijn dan de mogelijkheden of beperkingen waarmee ook Griekse onderdanen kunnen worden geconfronteerd. In de mate dat kan worden aangenomen dat er in Griekenland een kwaliteitsverschil mogelijk is in vergelijking met België op vlak van gezondheidszorg, volstaat dit verder op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zou belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU. Evenmin houdt zulk kwaliteitsverschil verband met de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet. Zoals hierboven reeds gesteld, hebben statushouders gratis toegang tot gezondheidszorg onder dezelfde voorwaarden als voor Griekse onderdanen geldt. Het komt verzoeker toe, in navolging van de relevante rechtspraak van het Hof van Justitie, om *in concreto* aan te tonen dat hij zijn rechten en voordelen niet zou kunnen laten gelden in Griekenland en hij, zoals *in casu* aangevoerd, als statushouder geen toegang heeft tot medische zorg. Verzoeker slaagt hier echter niet in. Verzoeker toont hoe dan ook niet concreet aan en maakt niet aannemelijk dat hij in Griekenland, dit mogelijk met de hulp van de Griekse autoriteiten of hulporganisaties, geen toegang zou hebben tot de nodige sociale bijstand en gezondheidszorg of deze niet zou kunnen genieten.

Gelet op het voorgaande kan niet op objectieve wijze een bijzondere kwetsbaarheid in hoofde van verzoeker worden vastgesteld die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden en zelfstandig zijn rechten uit te oefenen en dat er een ernstig risico is dat hij zou terechtkomen in leefomstandigheden die in strijd zijn met zijn grondrechten.

Aldus brengt verzoeker wat betreft zijn persoonlijke situatie geen specifieke elementen bij die blijk geven van een bijzondere kwetsbaarheid die hem zou verhinderen zijn rechten te doen gelden, verbonden aan zijn status toegekend in Griekenland, of waardoor hij bij terugkeer naar Griekenland een risico loopt te worden blootgesteld aan behandelingen die in strijd zijn met artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest.

5.8.2. Verzoeker verklaart initieel dat hij zijn originele ADET verloren heeft (AD CGVS, deel DVZ, Bijkomende vragen M-status Griekenland 02.12.24), maar geeft later aan die teruggevonden te hebben bij een vriend (NPO, p. 3). Hij stelt weliswaar dat hij het origineel niet bij heeft, maar legt wel een kopie neer waaruit blijkt dat zijn ADET nog geldig is tot 3 augustus 2026 (NPO, p. 3; AD CGVS, documenten voorgelegd door de asielzoeker, stuk 10). Verzoekers betoog in zijn verzoekschrift en aanvullende nota, waarbij hij in het algemeen verwijst naar de problemen bij de hernieuwing van een ADET en *in concreto* naar de cijfers van de RSA voor de eerste helft van 2025 betreffende de vertraging waarmee statushouders geconfronteerd worden bij de vernieuwing van hun verblijfsdocumenten, is niet dienstig gezien deze situatie niet op hem van toepassing is. Immers beschikt hij op heden nog steeds over een geldige Griekse verblijfsvergunning die nog negen maanden geldig is. Niets staat hem in de weg om de verlenging ervan tijdig aan te vragen.

5.8.3. Verzoeker verklaart dat hij niet weet of hij ooit een AFM of AMKA ontvangen heeft (AD CGVS, deel DVZ, Bijkomende vragen M-status Griekenland, 02.12.24).

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt dat personen die na 31 december 2020 een verzoek om internationale bescherming indienen, zoals verzoeker, automatisch een fiscaal registratienummer (AFM) krijgen wanneer zij hun kaart als verzoeker om internationale bescherming ontvangen (RSA-rapport, maart 2025, p. 20; *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19-20: “Statushouders die in of na december 2020 een aanvraag hebben ingediend, zouden in principe dus een AFM moeten hebben.”). Het fiscaal registratienummer geeft toegang tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning (*Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 19). Toen verzoeker in Griekenland was, had hij derhalve een fiscaal registratienummer ontvangen waarmee hij toegang had tot de arbeidsmarkt, het openen van een bankrekening en het huren van een woning.

Uit de objectieve informatie blijkt dat deze AFM ook geldig blijft zolang de verblijfsvergunning (ADET) ook geldig is. Als de ADET verloopt, wordt het AFM gedeactiveerd totdat de ADET wordt verlengd (RSA-rapport, maart 2025, p. 21: “the AFM is automatically deactivated upon the expiry of the residence permit and cannot be used until the ADET is renewed”). Het is de geldigheid van de verblijfsvergunning die belangrijk is, niet het al dan niet kwijt zijn van de gedrukte verblijfsvergunning. Aangezien verzoekers verblijfsvergunning geldig is tot 3 augustus 2026, is zijn AFM dus ook geldig tot die datum.

Hetzelfde geldt voor zijn sociale zekerheidsnummer (AMKA). De AMKA wordt pas gedeactiveerd wanneer de verblijfsvergunning verloopt: “According to the latest JMD F80320/109864/14.12.2023, the Social Security Number (AMKA) is deactivated a day after the residence permit expires” (AIDA-rapport, juni 2024, p. 248). In dit verband wijst de beschikbare landeninformatie alleszins niet op bijzondere problemen waar verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland de procedure om een AMKA te verkrijgen nog zou dienen te voltooien. Verzoeker toont niet aan dat hij dit bij terugkeer naar Griekenland niet in orde zou kunnen brengen. Waar verzoeker de vereiste benadrukt van het aanleveren van bewijs van verblijf, alsook van een arbeidscontract of een wervingscertificaat alvorens een actieve AMKA wordt uitgereikt, zoals uiteengezet in het RSA-rapport van maart, maakt hij niet aannemelijk dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland geen werk en huisvesting zal kunnen vinden en hij de vereiste documenten niet zal kunnen voorleggen voor het verkrijgen en/of het activeren van een AMKA, zoals bijvoorbeeld door het neerleggen van een werkbelofte. Verzoeker heeft voorts, zoals blijkt *supra*, geen bijzondere kwetsbaarheid die belangrijke negatieve gevolgen heeft op het vlak van zijn zelfredzaamheid en autonomie en die het hem dermate moeilijk maakt om zich staande te houden.

Uit de beschikbare landeninformatie blijkt voorts dat verzoeker in geval van terugkeer naar Griekenland en in afwachting van het verkrijgen van zijn AMKA, wanneer hij daartoe de nodige stappen zet, niet verstoken zal zijn van toegang tot gezondheidszorg, met name spoedeisende hulp en medicatie (gratis of tegen een kleine vergoeding), op voorwaarde dat hij naar een openbaar ziekenhuis of medisch centrum gaat: “If you do not have an AMKA, but you have a prescription from a doctor at a public hospital or medical centre, even if it is hand written, you can get your medicines for free from the pharmacy at the hospital where the doctor provided the prescription” (UNHCR Greece, *Living In Greece – Access to healthcare*, beschikbaar op: <https://help.unhcr.org/greece/living-in-greece/access-to-healthcare>; Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 49-50). Psychologische en psychiatrische gezondheidszorg is ook gedekt: mensen die noch een voorlopig sociale zekerheidsnummer (PAAYPA), noch een sociaalzekerheidsnummer (AMKA) hebben, kunnen gratis psychiatrische en neurologische geneesmiddelen krijgen als deze worden voorgeschreven door een psychiater of neuroloog die werkzaam is in een openbaar of particulier ziekenhuis en/of in lokale eerstelijnszorgeenheden of -centra (UNHCR, *Information Guide for Beneficiaries of International Protection*, november 2023, p. 42-43).

NGO's beheren ook medische centra en poliklinieken die verschillende medische diensten aanbieden aan statushouders. Daarnaast hebben veel gemeenten medische centra waar statushouders en asielzoekers, ook

degenen zonder AMKA, gebruik van kunnen maken (Nederlands Ministerie van Buitenlandse Zaken, *Verslag feitenonderzoek naar statushouders in Griekenland*, september 2024, p. 50).

Verzoeker toont dan ook niet aan dat hij in geval van terugkeer naar Griekenland en in de mate hij nood heeft aan medische en/of psychologische opvolging – wat tot op heden niet wordt aangetoond –, hij hiervan verstoken zal blijven en hij zou worden geconfronteerd met een situatie die in strijd is met artikel 3 van het EVRM wegens de moeilijkheden om toegang te krijgen tot medische verzorging of artikel 4 van het Handvest. De Raad herinnert er hierbij overigens aan dat verzoeker zich niet beroept op een bijzondere mentale of fysieke kwetsbaarheid die een zware, complexe en regelmatige behandeling zou vereisen.

Verzoeker brengt geen concrete en geobjectiveerde elementen bij die hier anders over doen denken.

5.8.4. Het gegeven dat verzoeker bepaalde moeilijkheden ondervond op het vlak van werkgelegenheid of huisvesting volstaat niet om te besluiten dat hij door de onverschilligheid van de Griekse overheden en voor zover hij volledig afhankelijk zou zijn van overheidssteun, buiten zijn wil en persoonlijk keuzes om, is terechtgekomen in een situatie van verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt te voorzien in zijn meest elementaire behoeften zoals eten, zich wassen en beschikken over woonruimte, en negatieve gevolgen zou hebben voor zijn fysieke of mentale gezondheid of hem in een toestand van achterstelling zou brengen die onverenigbaar is met de menselijke waardigheid, noch zijn er concrete indicaties dat dit het geval zou zijn bij een terugkeer naar Griekenland.

Het is niet kennelijk onredelijk om van verzoeker, die in Griekenland erkend werd als vluchteling, te verwachten dat hij inspanningen levert om zijn levensomstandigheden aldaar te verbeteren en er een bestaan uit te bouwen. Uit zijn verklaringen en gedrag blijkt evenwel niet dat verzoeker doorgedreven pogingen heeft ondernomen om werk en onderdak te zoeken. Zijn houding en handelen duiden er daarentegen op dat hij geenszins van plan was om in Griekenland een duurzaam leven en een toekomst uit te bouwen en er zijn rechten te doen gelden. Zo blijkt dat hij Griekenland reeds verlaten heeft drie maanden nadat hem de vluchtelingenstatus werd toegekend (NPO, p. 5).

Bovendien blijkt uit zijn verklaringen geenszins dat hij zich tijdens zijn kort verblijf van drie maanden niet staande heeft kunnen houden in zijn hoedanigheid van erkend vluchteling en dat hij er in omstandigheden leefde strijdig aan artikel 3 van het EVRM en artikel 4 van het Handvest.

Hoewel verzoeker aanvoert dat het niet mogelijk was om werk of onderdak te vinden in Griekenland, blijkt dat hij hierin toch slaagde, zij het niet via officiële wegen. Zo heeft hij één à twee maanden in de fruit- en bouwsector gewerkt voor N., die hem eveneens van onderdak, eten en drinken voorzag. Hij stelt dat hij deze woonplaats evenwel moest verlaten nadat hij aan N. gevraagd had om zijn loon uit te betalen, wat hij weigerde te doen (NPO, p. 8). Voor het overige blijken zijn inspanningen om werk te vinden zeer beperkt. Hij stelt dat hij gedurende vijftien à twintig dagen naar werk zocht, maar komt – wanneer gevraagd wordt welke concrete stappen hij zette – niet verder dan dat hij voorbijgangers aansprak die hem doorverwezen naar een plaats waar werkgevers arbeiders zouden oppikken. Hij stelt dat hij dit zes à zeven keer per dag deed zonder resultaat en dat werkgevers die daar langskwamen reeds voldoende personeel hadden. Uit niets blijkt evenwel dat hij zelf het initiatief nam om rechtstreeks andere werkgevers te benaderen of zich via formele of gestructureerde kanalen aan te bieden op de arbeidsmarkt (NPO, p. 9-10). Hoewel hij aanhaalt dat het voor hem moeilijk was om werk te vinden omdat hij geen huisvesting had en de Griekse taal niet sprak (NPO, p. 11), neemt dit niet weg dat hij gedurende één à twee maanden wel degelijk onderdak had en daarnaast volledig naliet om zich tot overheidsinstanties of andere formele hulp- en begeleidingsstructuren te wenden. Zijn verklaring dat de overheid niemand helpt, steunt enkel op geruchten van andere bewoners van het opvangkamp, zonder dat hij dit op enige wijze concretiseert of onderbouwt. Uit niets blijkt dat hij zich effectief tot dergelijke instanties heeft gewend of zelfs maar heeft onderzocht welke mogelijkheden voorhanden waren (*ibid.*).

Dat hij de rest van zijn verblijf in Athene dakloos was en sliep in een tuin naast het politiecentrum (NPO, p. 7), laat de vaststelling *supra*, namelijk dat hij in bezit van zijn AFM toegang heeft tot huisvesting, onverlet. Hij stelt dat hij zich geen woning kon veroorloven, maar zijn zoektocht naar onderdak bleef beperkt tot informele en weinig gerichte initiatieven. Hij verklaart dat hij gedurende twee maanden bij negen à tien voorbijgangers informeerde naar een goedkope woning en dat hij soms bij willekeurige huizen aanklopte, echter zonder resultaat. Van enige poging om beroep te doen op formele kanalen, overheidsinstanties of organisaties die hem daadwerkelijk hadden kunnen ondersteunen was er geen sprake. Zijn stelling dat hij dergelijke diensten gezocht, maar niet gevonden heeft, blijft vaag en wordt op geen enkele wijze geconcretiseerd (NPO, p. 12). Dat hij aldus het recht op toegang tot huisvesting en de arbeidsmarkt zou zijn ontzegd in zijn hoedanigheid van begunstigde van internationale bescherming, maakt hij hoegenaamd niet aannemelijk.

Het feit dat er een einde wordt gesteld aan de materiële opvang voor begunstigten van internationale bescherming moet in samenhang worden bekeken met het feit dat nadat de beschermingsstatus wordt toegekend, de begunstigten zelf in hun onderhoud moeten voorzien. In het kader van huisvesting en tewerkstelling kan worden verwacht van verzoeker, die er internationale bescherming heeft verkregen, om de

nodige procedures te doorlopen en geduld te oefenen vooraleer hij daaromtrent conclusies trekt. Verzoeker maakt niet aannemelijk, gelet ook op de korte tijd die hij er verbleef na de toekenning van internationale bescherming, dat hij niet in de mogelijkheid was om onder meer huisvesting, medische zorgen of tewerkstelling te kunnen krijgen in Griekenland. Het komt hem in dit verband bovendien toe om de middelen die het recht en zijn status in Griekenland hiertoe bieden terdege te gebruiken, hetgeen hij evenwel niet aantoont. Hij toont niet aan deze afdoende te hebben benut, laat staan uitgeput. Bovendien mag uit zijn verklaringen niet blijken dat hij zich op gedegen wijze gewend heeft tot de Griekse autoriteiten om aldaar de nodige informatie te vergaren (NPO, p. 11-12).

Nu verzoeker eerder zeer beperkte stappen heeft gezet op het vlak van huisvesting en tewerkstelling en Griekenland al verliet korte tijd na het verkrijgen van zijn vluchtelingenstatus, kan hij bezwaarlijk stellen dat hij geen kans maakte op het verkrijgen van een job of onderdak of toegang tot medische zorgen. Het algemeen betoog in zijn verzoekschrift en in zijn aanvullende nota doet hier geen afbreuk aan. Aangezien geen oprechte intentie kan blijken om een duurzaam bestaan op te bouwen in Griekenland, is het voor verzoeker onmogelijk om conclusies te trekken omtrent de mogelijkheden op vlak van huisvesting, werkgelegenheid, gezondheidszorg of het aanbieden van taalcursussen in Griekenland en slaagt hij er op geen enkele manier in om aan te tonen dat zijn rechten als statushouder er niet werden geëerbiedigd.

Het loutere feit dat er in Griekenland sprake is van racisme en discriminatie zoals hij in het verzoekschrift aanhaalt, is, hoe betreurenswaardig ook, op zich niet voldoende om een gegronde vrees voor vervolging of een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar Griekenland aannemelijk te maken. Vreemdelingen kunnen in Griekenland, net als in andere lidstaten, geconfronteerd worden met discriminatie, racisme of xenofobie maar dit leidt niet tot het besluit dat de Griekse autoriteiten hun verplichtingen ten aanzien van verzoeker niet zullen nakomen of dat dit invloed heeft op de werking van de officiële instanties en de rechtscolleges in Griekenland. Bovendien houdt dit evenmin in dat de Griekse autoriteiten hun verdragsrechtelijke verplichtingen niet nakomen en dat zij niet bij machte zijn om een passende bescherming te bieden aan betrokkene bij situaties van discriminatie, racisme of xenofobie.

5.8.5. Verzoekers verwijzing in zijn aanvullende nota naar het gegeven dat statushouders in Griekenland slechts gedurende twee jaar na hun erkenning beroep kunnen doen op ondersteuning in het kader van het Helios+-programma, is niet ernstig. Hij gaat immers volledig voorbij aan het feit dat het zijn eigen beslissing was om Griekenland te verlaten drie maanden nadat hij daar internationale bescherming heeft verkregen. Hij erkent zelf dat er gedurende twee jaar na erkenning ondersteuning beschikbaar was via de Griekse instanties via het Helios+-programma, maar hij heeft ervoor gekozen geen gebruik te maken van deze hulp en het land vroegtijdig te verlaten. Deze keuze getuigt van een gebrek aan inspanning om zijn leven in Griekenland op te bouwen en ondermijnt zijn huidige betoog dat hij bij terugkeer uitgesloten zou zijn van dit programma. Het is niet ernstig om de verantwoordelijkheid hiervoor af te schuiven op het CGVS, terwijl verzoeker zelf verzaakt heeft aan de rechten en voorzieningen die hem in Griekenland ter beschikking stonden.

Dat verzoeker bij terugkeer geen toegang meer zal hebben tot het Helios+-programma, omdat inschrijvingen maar mogelijk zijn tot twee jaar na de toekenning van de beschermingsstatus, toont verder geenszins aan dat verzoeker zich bij terugkeer naar Griekenland niet zou kunnen beroepen op andere vormen van ondersteuning door de Griekse overheden of hulp van organisaties bij terugkeer naar Griekenland. Zijn betoog hij geen beroep meer zal kunnen doen op enige vorm van ondersteuning, ontbeert dan ook feitelijke grond.

5.8.6. Verder toont verzoeker, die aldus geen blijk geeft van een bijzondere kwetsbaarheid, niet aan dat hij niet over de nodige zelfredzaamheid beschikt om in zijn levensonderhoud te voorzien. Zoals reeds *supra* uiteengezet, slaagde hij er in om zich staande te houden in Griekenland en zijn er verder geen elementen aanwezig in het administratief dossier die het tegendeel doen besluiten. Verzoeker slaagde erin om zijn vertrek uit Gaza zelf te organiseren en te bekostigen met behulp van financiële steun van zijn familie (NPO, p. 5-7). In Griekenland was hij in staat om de nodige administratieve stappen in orde te brengen voor het bekomen van zijn verblijfsvergunning en zijn reispas (NPO, p. 5). Bovendien is hij bij machte een andere taal te leren, gezien hij aangeeft, naast Arabisch, ook Engels te spreken en bezig te zijn met het leren van Nederlands (NPO, p. 6). Hij wist zijn vertrek naar Duitsland zelfstandig te organiseren, met behulp van financiële steun van zijn familie (NPO, p. 8). Daarnaast verklaart hij dat hij in België gewerkt heeft bij een plantenbedrijf in Lier en een make-upbedrijf in Geel (NPO, p. 6), hetgeen zijn aanpassingsvermogen en zelfstandigheid verder bevestigt. Verzoeker slaagt er niet in om hierop een ander licht te werpen.

5.8.7. Waar verzoeker stelt het slachtoffer geworden te zijn van diefstal en van een werkgever die weigerde om zijn loon uit te betalen en dat de politie weigerde om hem te helpen (NPO, p. 8-9, 14-15), dient opgemerkt dat hij deze blote beweringen niet onderbouwt met enig begin van bewijs. Bovendien maakt hij bij de DVZ geen melding van deze diefstal, wat ernstig afbreuk doet aan de geloofwaardigheid van dit incident (AD CGVS, deel DVZ, Vragenlijst 02.12.24, vraag 3). Hoe dan ook, zelfs indien geloof gehecht zou worden aan deze incidenten, maakt dit niet dat zijn situatie in Griekenland gekenmerkt wordt als een onmenselijke of vernederende behandeling. De incidenten zijn alleszins niet van die aard om aan te nemen dat zijn

grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland niet zouden worden geëerbiedigd.

5.8.8. Verzoeker laat de motieven in de bestreden beslissing met betrekking tot de overige door hem neergelegde documenten, onbesproken. De motieven dienaangaande vinden steun in het administratief dossier en zijn pertinent en draagkrachtig waardoor zij integraal overeind blijven. Zijn persoonlijke brief kan geen afbreuk doen aan de hoger gemaakte vaststellingen, gezien hij hierin louter herhaalt wat hij tijdens zijn persoonlijk onderhoud reeds heeft toegelicht over het ontbreken van medische zorgen, huisvesting, werk en bescherming door de politie (aanvullende nota 25.11.25, stuk 2), wat hierboven werd besproken.

5.8.9. Zoals reeds *supra* aangestipt volstaat verzoekers' loutere verwijzing naar algemene landenrapporten niet om aan te tonen dat hij bij een terugkeer naar Griekenland buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie zal terechtkomen, gelet op de pertinente en correcte vaststellingen in de bestreden beslissing over zijn persoonlijke omstandigheden. Verzoeker dient *in concreto* aan te tonen dat de tekortkomingen in Griekenland, waar hij internationale bescherming geniet, een bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereiken, waardoor hij in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling. Hij blijft daartoe evenwel in gebreke.

Bovendien dienen bij de beoordeling van de situatie van personen die internationale bescherming genieten in Griekenland betreffende de toegang tot werkgelegenheid, onderwijs, sociale bijstand, gezondheidszorg, huisvesting of integratie in beginsel de omstandigheden van de Griekse onderdanen als maatstaf of standaard in ogenschouw te worden genomen, en niet de standaarden die desgevallend van toepassing zijn in andere lidstaten van de EU. Net zoals niet iedere EU-onderdaan op gelijke wijze aanspraak kan maken op dergelijke voorzieningen, geldt dit immers eveneens voor vreemdelingen aan wie internationale bescherming werd verleend binnen de EU. De vaststelling dat er tussen EU-lidstaten verschillen bestaan in de mate waarin aan personen met internationale bescherming rechten worden toegekend en zij deze kunnen doen gelden, impliceert bijgevolg geenszins zonder meer een onmenselijke en vernederende behandeling in de zin van artikel 3 van het EVRM en van artikel 4 van het Handvest. Dit dient daarentegen op concrete wijze te worden aangetoond, rekening houdend met het gegeven dat ook de socio-economische moeilijkheden of perspectieven van de Griekse onderdanen problematisch en complex kunnen zijn op het vlak van bijvoorbeeld gezondheidszorg of tewerkstelling.

Dat een overheid niet steeds onmiddellijk woningen en financiële middelen kan toekennen aan vreemdelingen, houdt niet in dat deze vreemdelingen vervolgens niet worden geholpen en dat zij zelf niet tijdelijk in hun levensbehoeften kunnen voorzien.

De Raad herinnert er hierbij aan dat situaties die geen “*zeer verregaande materiële deprivatie*” tweebrengen, volgens het Hof van Justitie niet van die aard zijn om de vereiste drempel van zwaarwegendheid te bereiken, zelfs al worden deze bijvoorbeeld gekenmerkt:

- door een grote onzekerheid of sterke verslechtering van de levensomstandigheden;
- door de omstandigheid dat begunstigden van internationale bescherming in een andere lidstaat er geen bestaansondersteunende voorzieningen genieten of voorzieningen die duidelijk beperkter zijn dan deze die in andere lidstaten worden geboden zonder dat zij anders worden behandeld dan de onderdanen van deze lidstaat;
- door het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zijn in de lidstaat waar het nieuw verzoek om internationale bescherming is ingediend dan in de lidstaat die reeds bescherming heeft verleend;
- door de omstandigheid dat de vormen van familiale solidariteit waarop onderdanen van een lidstaat een beroep kunnen doen om het hoofd te bieden aan tekortkomingen van het sociale stelsel van die lidstaat meestal niet voorhanden zijn voor personen die er internationale bescherming genieten; of
- door het bestaan van tekortkomingen bij de uitvoering van integratieprogramma's voor begunstigden [arrest Ibrahim e.a., punten 91-94 en arrest Jawo, punten 93-97].

Op basis van het enkele feit dat de sociale bescherming en/of de levensomstandigheden gunstiger zouden zijn in de lidstaat waar het nieuwe verzoek om internationale bescherming is ingediend, *in casu* België, dan in de lidstaat die reeds internationale bescherming heeft verleend, *in casu* Griekenland, kan niet worden geconcludeerd dat verzoeker bij terugkeer naar die lidstaat zal worden blootgesteld aan een reëel gevaar voor een behandeling die onverenigbaar is met artikel 4 van het Handvest (cf. HvJ 19 maart 2019, C-297/17, C-318/17, C-319/17 en C-438/17, Ibrahim e.a., pt. 94 met verwijzing naar het arrest Jawo van datzelfde Hof). Zo er al sprake zou zijn van een mogelijk kwaliteitsverschil in vergelijking met België op het vlak van gezondheidszorg, sociale bescherming en aangepast onderwijs, volstaat dit op zich niet om te besluiten dat verzoeker bij een terugkeer naar Griekenland zal belanden in een situatie die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU.

Verzoeker brengt geen concrete elementen aan waaruit blijkt dat hij, buiten zijn wil en zijn persoonlijke keuzes om, terechtkomt of is terechtgekomen in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie die hem niet in staat stelt om te voorzien in zijn meest elementaire behoeften. De Raad kan slechts vaststellen dat verzoeker op geen enkele wijze aannemelijk heeft gemaakt dat hij in Griekenland alle mogelijke middelen zou hebben benut, laat staan uitgeput, om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming te doen gelden.

5.9. Verzoeker toont niet aan, ook al kan worden aangenomen dat zijn situatie door onzekerheid of een verslechtering van zijn levensomstandigheden gekenmerkt wordt, dat hij bij een terugkeer naar Griekenland in een situatie terechtkomt die zo ernstig is dat zijn toestand kan worden gelijkgesteld met een onmenselijke of vernederende behandeling (HvJ 19 maart 2019, Ibrahim e.a., pt. 91). Hij toont niet aan dat hij persoonlijk in een situatie zou belanden die kan worden beschouwd als onmenselijk of vernederend in de zin van artikel 3 van het EVRM of artikel 4 van het Handvest van de Grondrechten van de EU. Alles samen genomen toont verzoeker niet aan dat hij ernstige pogingen heeft ondernomen om zijn rechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland te doen gelden.

Gelet op de vaststellingen die in de bestreden beslissing worden gedaan en in acht genomen wat voorafgaat, heeft verzoeker aldus niet *in concreto* aannemelijk gemaakt dat hij zich niet langer zou kunnen beroepen op de bescherming die hem reeds werd toegekend in Griekenland en de rechten die daaruit voortvloeien op een zodanige manier dat hij niet terechtkomt in een situatie van zeer verregaande materiële deprivatie.

Alles samengenomen is de Raad van oordeel dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend en de rechten die daaruit voortvloeien.

5.10. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt niet weerlegd. Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op de individuele situatie van verzoeker in de weg staan. Zijn beschermingsverzoek dient bijgevolg op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Een schending van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet blijkt niet.

5.11. Daar verzoeker internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming. In deze omstandigheden blijkt niet dat verzoeker zich nog dienstig kan beroepen op (een schending van) de artikelen 48/3 en 48/4 van de Vreemdelingenwet, die betrekking hebben op het beoordelen van de nood aan een internationale beschermingsstatus. Aangezien aan verzoeker reeds een internationale beschermingsstatus werd toegekend in Griekenland die als toereikend werd beoordeeld, diende de commissaris-generaal niet opnieuw te bepalen of hij nood heeft aan een dergelijke status. De beoordeling of de verzoeker een gegronde vrees heeft voor vervolging of een reëel risico loopt op ernstige schade in zijn land van herkomst, dient slechts te worden gemaakt indien het vermoeden, dat de aan verzoeker toegekende bescherming in Griekenland effectief is, wordt ontkracht. Verzoeker is op dit punt in gebreke gebleven. In deze omstandigheden is verzoekers verwijzing naar de algemene veiligheidssituatie in Gaza niet dienstig.

5.12. Waar verzoeker doorheen zijn verzoekschrift en aanvullende nota verwijst naar rechtspraak, dient erop gewezen dat precedentenwerking niet wordt aanvaard in het Belgische recht. De door verzoeker geciteerde rechtspraak betreft individuele gevallen en heeft geen precedentswaarde die bindend is. Elk verzoek om internationale bescherming dient op individuele basis en aan de hand van de hiertoe *in concreto* aangevoerde elementen onderzocht te worden, zoals *in casu* geschiedt.

5.13. Een schending van artikel 4 van het Handvest en van artikel 3 van het EVRM wordt niet aangetoond. De Raad wijst er hierbij bovendien nog op dat de bestreden beslissing op zich geen verwijderingsmaatregel inhoudt.

5.14. Alles samengenomen wordt geoordeeld dat verzoeker geen elementen heeft aangebracht waaruit blijkt dat van hem niet redelijkerwijs zou kunnen worden verwacht dat hij zich beroept op de beschermingsstatus die hem in Griekenland reeds werd toegekend. Het vermoeden dat zijn grondrechten als begunstigde van internationale bescherming in Griekenland zullen worden geëerbiedigd, wordt niet weerlegd.

Er worden geen feiten of elementen aangetoond die de toepassing van artikel 57/6, § 3, eerste lid, 3° van de Vreemdelingenwet op de specifieke omstandigheden van verzoeker verhinderen. Zijn verzoek om internationale bescherming dient dan ook op basis van deze rechtsgrond niet-ontvankelijk te worden verklaard.

Gezien verzoeker internationale bescherming geniet in Griekenland, is er in België geen behoefte aan internationale bescherming.

5.15. Uit wat voorafgaat blijkt dat er geen essentiële elementen ontbreken waardoor de Raad niet over de grond van het beroep zou kunnen oordelen. Verzoeker heeft evenmin aangetoond dat er een substantiële onregelmatigheid aan de bestreden beslissing zou kleven in de zin van artikel 39/2, § 1, 2° van de Vreemdelingenwet. Er zijn geen redenen om de bestreden beslissing te vernietigen en de zaak terug te zenden naar de commissaris-generaal. De overige aangevoerde schendingen kunnen hier, gelet op het voorgaande, dan ook evenmin leiden tot een vernietiging van de bestreden beslissing.

OM DIE REDENEN BESLUIT DE RAAD VOOR VREEMDELINGENBETWISTINGEN:

Enig artikel

Het beroep wordt verworpen.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting op zeventien december tweeduizend vijftientig door:

I. FLORIO,

wnd. voorzitter, rechter in vreemdelingenzaken,

D. D'HONDT,

toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

D. D'HONDT

I. FLORIO